БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

281 (11880) | 1968 оной ноябриин 30, суббото | Сэн 2 мүнгэн

[К]ПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, [СС]СР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

...милициие саашадань бэхижүүлхэ хэмжээнүүд ...асуудалнуудые КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министр... Совет һаяхан хаража үзөө. Энэ асуудалаар ...тогтоол дотор иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: гурим ёһо ...эсэргүү тэмсэл шангадхахын, энэ хэрэгтэ ...дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхын, милициин, ...рын ба сүүдэй хүдэлмэри һайжаруулхын ...ала хэмжээ ябуулгануудые парти, правитель... ...лэй жэлнүүдтэ бэелүүлээ. Эдэ хэмжээ ябуул... ...олохон городууд ба районуудтахи гурим ёһо са... ...хижүүлхэ хэрэгтэ туһа хүргөө. Гэхэтэй хамта ...байгуулалтын ашатуһын тула ниитын гурим ...хэ асуудалнуудта партийна, Соведүүдэй, нии... ...нүүдэй ба захиргаанай зургаануудай зүгһөө ...бүри ехэ оролдолго гаргаха шухала байна.

...милициин зургаанууд гурим журам ба хуули ...ха, социалис гүрэнэй ашаг туһые, совет граж... ...дай зохёон байгуулхы ажал, амаралта ба хуу... ...ые гэмтэ ааша нууһаа хамгаалха хэрэгтэ шу... ...тэ дүүргэхэ ёһотой. Совет милициин хүндэтэ, ...жал хэрэг социалис общество дотор үндэрөөр ...ыг, эдэнэй ажал ябуулгань олоной ашаг ту... ...ии хамгаалгата хамаададаг, хүн зонтой саг ...харилсалгаар бэелүүлэгдэдэг. Милициин ажал ...тон шанга, эрид шууд байхатаяа хамта, хо... ...эн зүб, ажалша олониитэдэ ойлгосотой байха ...Милициин хүдэлмэрилэгшэд олониитын эмхи... ...ажалшадай коллективүүдтэй холбоо барисаа... ...ижүүлхэ ба үргэдхэхэ, ниитын гурим журам ...уридшалан зайсуулха хүдэлмэри ябуулхадаа ...ной туһаламжада түшэглэхэ уялгатай. Мили... ...дэлмэридэхи дутуу дунданууды зайсуулха шу... ...хайда тус тогтоол дотор анхарал хандуулаг... ...арюусалгата зорилгонуудаа амжалтатайгаар ...бүхы арга боломжо милициин зургаануудта ...шэглэлтэй тодорхой хэмжээ ябуулганууд ха... ...на.

...циин зургаануудай хүдэлмэриие бүри нари... ...наха, гэмтэ ябадалтай тэмсэлээ шангадхаха ...парти, правительствын шиидхэбэринүүдые ...хэрэгтэ эдэнэй дүүргэдэг үүргэ дээшэлүүл... ...оролдолго гаргахыень союзна республика... ...компартинуудтай ЦК-нуудта, партиин крайко... ...обкомуудта, союзна республикануудай Ми... ...дэй Соведүүдтэ, хизаарнууд болон областе... ...ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдко... ...дурадхагдаа. Партийна, совет органууд милици... ...рилтээ дээшэлүүлхэтээ хамта, милициин нэ... ...ые бэхижүүлхын тула саг үргэлжэ оролдохо

...циин зургаануудай кадрнуудые саашадаа бүри ...нохын, арад зонтой милициин холбоо барисаае ...ын тула милициин зургаануудта даалгагда... ...илгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхээр поли... ...ажал хэрэгэй талаар шадабаритай бэрхэ, ...эдхэлтэй хүнүүдые милицидэ хүдэлмэрилхынь ...алшадай дундаһаа шэлэн эльгээхэ хэмжээ ...нууд хараалагдана. Ажалшадай коллективүү... ...мжалһан, партийна, профсоюзай, комсомолой ...дэй суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэжэ дурад... ...хүнүүдые милициин городской, районно ...удта томилхо гурим тогтооходо гэжэ хараалаг... ...мжалан дурадхаһан хүнүүдэйнь милицидэ ...хүдэлжэ байһан тухай предприятинуудай, ...ургаанууд ба эмхинүүдэй олониитэ зондо ми... ...зургаанууд дуулгажа байха уялгатай.

...зоной дунда милициин хүдэлмэрилэгшэдэй үгэ ...олоор эмхидхэхэ, предприятинууд, албан зур... ...а, зоной ажаһуудаг газарнуудта ошожо, һо... ...асуудалнуудаарнь гражданинуудтай уулзалга ...ала гэжэ мэдэрэгдээ. Милициин зургаанууд ...һайн дуратанай дружинануудтай холбоо ба... ...улам һайжаруулха, милициин зургаануудта ...үүсхэл эдэбхеэр хүдэлмэрилхэ, гражданинууд-тай уулзахын тула мэргэжэл түгэс юристнүүдые, багшанарые, хэблэлэй, ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэдые олоор хабаадуулха ёһотой байна.

Милициин зургаануудай хүдэлмэри бүри һайнаар хүтэлбэрилхыень, Соведүүдэй сессинүүд, гүйсэдкомой заседанинууд дээрэ тэдэ зургаануудай ажал ябуулга тухай тоосоое ходо зүбшэлдэг байхыень, ажахын, соёлой ба ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын талаар милициин зургаануудта бүри эдэбхитэйгээр туһалхыень нютагуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ, тэдэнэй гүйсэдкомуудта дурадхагдаа. Ажалшадай коллективүүдтэй холбоо барисааень улам бэхижүүлхэ, гурим журам эбдэдэг ябадал уридшалан зайсуулха хүдэлмэри бүри һайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэнь милициин зургаануудта туһалха, хиналта бэелүүлхэ талаар нютагуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинуудай дүүргэдэг үүргэ дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдана. Милициин участково этигэмжэтэдые городуудай, районуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай баталдаг байха гурим тогтоогдоо.

Милициин харюусалгатай ба хүндэтэй хүдэлмэриие, арад зонтой тэрэнэй холбоо барисаае бүхы талаарнь харуулдаг байхыень газетэнүүд ба журналнуудай, радио ба телевидениин редакцинуудта, издательствануудта һанамжалан дурадхагдаа. Тиихэдээ ажалшадай дунда милициин нэрэ хүндые бэхижүүлхэ хэрэгтэ бүхы аргаар туһалха ябадал хараадаа абаха шухала.

СССР-эй Ниитын гурим сахиха министерствын, тэрэнэй нютагуудтахи зургаануудай мүнөөнэй нэрэнь Совет гүрэнэй засагай зургаануудай байгууламжа дотор эдэнэй дүүргэдэг бүхы үүргэ уялгануудые алирхэйлхэгүй байһыень хараада абажа, СССР-эй Ниитын гурим сахиха министерствые СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерство болгожо хубилган нэрлэбэл таарамжатайда тоолотдоо. Союзна ба автономито республиканудай ниитын гурим сахиха министерствэнүүд союзна ба автономито республиканууда дотоодын хэрэгүүдэй министерствэнүүд, мүн хизаарнуудай, областьнуудай гүйсэдкомуудай ниитын гурим сахиха управленинүүд—хизаарнууд болон областьнуудай гүйсэдкомуудай дотоодын хэрэгүүдэй управленинүүд болгогдон хубилгагдаха.

Социалис хуули ёһо тон наринаар сахиһанай үндэһөөр хүдэлмэреэ улам һайжаруулха зорилго СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын ба тэрэнэй зургаануудай үмэнэ табигдаа. Албанайнгаа уялга эрхим һайнаар дүүргэхэ, журам шангаар сахиха, хүдэлмэреэ болбосоноор эрхилхэ, хуули ёһонуудые, социалис байгуулалтын гурим журамуудые үнэн зүрхэнһөө сахидаг байхаар совет хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө үүргэ хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэйнь гүн гүнзэгыгөөр ойлгохо эрилтэ милициин ба СССР-эй МВД-гэй бусад албанай хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдана.

Милициин зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри бүри һайнаар ябуулха шухала байһанда СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын, союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомууд, обкомууд, горкомууд ба райкомуудай анхарал хандуулагдана. Милициин зургаануудта хүдэлмэрилхэ мэргэжэлтэдые һургалга ба бэлдэлгын хэрэг һайжаруулхаар хараалагдана. Милициие техническэ хэрэгсэлнүүдээр хангаха, милициин ба СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын бусад албануудай хүдэлмэрилэгшэдые материальна хангагдаса һайжаруулха хэдэн хэмжээнүүд тогтоол дотор тодорхойлогдоо.

Партийна, Соведүүдэй, профсоюзай ба комсомолой организацинууд, СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерство ба тэрэнэй нютагуудтахи зургаанууд хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудые бодото дээрэнь бэелүүлһэнэй үндэһөөр манай орон дотор ниитын гурим нилээд бэхижүүлхэ байха гэжэ этигэжэ байһанаа КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет алирхайлан тэмдэглэнэ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ХАЛУУН БАРИСААН

Партиимнай ЦК-гай октябриин Пленум хүдөө ажахые саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ талаар тон шухала хэмжээнүүдые хараалһан тусхай тогтоол баталан абаба.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар хараалагдаһан ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула хүдөөгэй ажалшад болон хүдэлмэришэн ангиин, эрдэмтэд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, промышленностиин инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, бүхы совет арадай хүсэ шадал, анхарал оролдолго гаргаха хэрэгтэй гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев ЦК-гай Пленум дээрэ онсолон тэмдэглээ.

Бүхы совет арадтаяа хамта манай республикын хүдэлмэришэн анги ЦК-гай Пленумэй тогтоолые дэмжээ, тэрэниие бодото дээрэнь бэелүүлхын тула бэлэн байһанаа мэдүүлээ.

Республикымнай промышленна предприятинуудай коллективүүд болон колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хоорондо халуун харилсаа холбоон байгуулагданхай. Энэ харилсаа холбоониинь, бэе бэедээ үзүүлдэг туһаламжань олон янзынхшье, ехэ аша туһатайшье болонхой.

Хүдөө ажахын эрилтэ хангаха продукци бүтээн гаргадаг промышленна предприятинууд, мүн хүдөө ажахын продуктнуудые болбосоруулдаг, арад зоной хэрэглэмжын эд бараа, эдеэ хоол үйлэдбэрилдэг предприятинууд республика доторнай үсөөн бэшэ. Хүдөө ажахы болон эдэ предприятинуудай хоорондохи экономическа бата бэхи холбоо барисаан үндэһэ һууритай. Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын-механическа завод хүдөө ажахыда шухала хэрэгтэй продукци бүтээдэг. Заводой коллектив ЦК-гай октябриин Пленумэй тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ туһа нэмэреэ оруулалсаха, һайн шанартай продукци бүтээхэ гэжэ шиидэбэ. Эндэ бүтээгдэдэг нүүдэл вагон-гэр, модо хюреэдэхэ рама, автопоилка Россин Федерациин бүхы область, хизаарнуудта эльгээгдэнэ.

Заводой хүдэлмэришэд хүдөө ажахыда хэрэгтэй продукци түсэбһөө үлүүлэн үйлэдбэрилхэ арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэжэ эхилээ. Тэдэнэр түсэбһөө үлүүлэн бүтээгдэһэн бүхы продукцияа республикынгаа колхоз, совхозуудта, предприятинуудта эльгээдэг юм. Байгша оной арба һарын туршада модо хюреэдэхэ 325 рама бүтээхэ даабаритай аад, 349 рама бүтээгээ. Мүн арба һарын даабариһаа гадуур 25 вагон-гэр бүтээгдэжэ, республикын ажахынуудта эльгээгдэбэ.

Хүдөө ажахын эрилтэ хангаха продукци бүтээдэг үшөө нэгэ предприяти—Шэнэ-Бэрээнэй заһабариин-механическа заводой хүдэлмэришэд энэ жэлэйнгээ түсэбые мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай. Тракторнууд болон электродвигательнүүдые заһабарилдаг хүдэлмэришэд продукциингаа шанарые эрид һайжаруулха, колхоз, совхозуудай техникэ һайн шанартайгаар заһабарилха гэжэ оролдоно.

Партиин ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, заводой коллектив ерэхэ жэлһээ шэнэ продукци—тракторна прицеп бүтээхэ гэжэ хараалаа. Урдань ганса заһабариин ажал дүүргэдэг заводто шэнэ продукци бүтээжэ эхилхын тула ехэ бэлэдхэл хэхэ, үйлэдбэреэ нарижуулха хэрэгтэй болобо. Трактор, двигательнүүдые һайн шанартайгаар заһабарилхын хажуугаар шэнэ продукци бүтээхэ бэлэдхэл хэхэ гэһэн харюусалгатай зорилго заводой коллективэй урда табигдаба.

Гадна республикымнай промышленна предприяти бүхэн колхоз, совхозуудые шефтээ абажа, тодорхой һайн туһаламжа хүргэдэг болоһоор үнинэй. Хүдөө тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, культурно-ажаһуудалай барилга эрхилхэ, малшад, механизаторнуудай байрын гэрнүүдые бариха ажал хэхэтэйгээ хамта мал ажалай хүшэр ажал оньһожоруулха, таряа талха, үбһэ хуряаха хэрэгтэнь шефүүд хүдөөгэйхидтэ горитой туһаламжа хүргэдэг байна. Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд Яруунын аймагай ажахынуудтай үнинһөө нягта һайн холбоо барисаатай. Хүдэлмэришэдэй зүгһөө колхоз, совхозуудай ажалшадта үзүүлдэг туһаламжань олон янзын юм.

Заводой коллектив Пленумэй тогтоолые үнэн зүрхэнһөө дэмжээд, хүдөө ажахыда үзүүлдэг туһаламжаяа бүри тодорхой һайн болгохоор хараалаа. Заводой болон Яруунын ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд хирэ-хирэ болоод лэ уулзажа, саашанхи зорилгоёо, хэхэ ажалаа зүбшэн хэлсэдэг. Шефүүдэй түлөөлэгшэд совхозуудта ошодог, ямар туһаламжын хэрэгтэй байһые тодорхойлдог. Иигэжэ хамтадаа зүбшэн хэлсэхэдэ, һайн үрэ дүн туйлагдана.

Октябриин Пленумэй баталан абаһан шиидхэбэриие бэелүүлхын, хүдөө ажахые оньһожоруулхын, город болон хүдөө тосхоной хоорондохи илгаае усадхахын тула хамтын хүсэ шадал, анхарал оролдолго гаргаха шухала. Энэ хэрэгтэ хүдэлмэришэн ангиин дүүргэхэ үүргэнь, үзүүлхэ нүлөөнь айхабтар ехэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэри промышленна аргаар эрхилхэ, эрдэм наукын эрилтэтэй тааруулан эмхидхэхэ, материально-техническэ бата бэхи үндэһэ һуури байгуулха хэрэгтэнь хүдэлмэришэн анги хүдөөгэй ажалшадта сэгнэшэгүй ехэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотой болоно.

Промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдэй зүгһөө таряашадта үзүүлдэг туһаламжань олон янзын байхаһаа гадна, хүмүүжүүлхы талаараа ехэ удха шанартай ха юм. Завод, фабрикануудай коллективүүд хүдэлмэришэн ангиин гоё һайхан ёһо заншалые хүдөөгэй хани нүхэдтөө дамжуулан үгэнэ. Хүдэлмэришэн ангиин түрүү дуй дүршэл халан абалсаха, хүдэлмэришэнэй мэргэжэл шудалха хэрэгтэнь үзүүлдэг туһаламжаяа бүри ашагтай, туһатай болгохо шухала.

Авиационно, локомотив-вагон заһабарилгын, «Электромашина», «Теплоприбор» заводой, мүн промышленна бусад түрүү предприятинуудай коллективүүд хүдөөгэй ажалшадта шадал зэргээрээ туһална, ажал хэрэгээрнь саг үргэлжэ һонирхоно. Хүдөөгэй түлөөлэгшэд эдэ заводуудта ерэжэ, гагнууршын, токариин, слесариин, станочнигуудай мэргэжэлдэ һурана, тиихэдээ хүдэлмэришэдтэй хамта ажаллана. байрлана.

Манай промышленна предприятинууд шефскэ туһаламжа хүргэхэтэйгөө хамта хүдөө ажахые оньһожоруулха, запасной частьнуудаар хангаха, элдэб түхеэрэлгэ, станогуудые колхоз, совхозуудта дамжуулан үгэхэ аргатайшье, хүсэ шадалтайшье. Малай тэжээл, минеральна үтэгжүүлгэ элбэгээр үйлэдбэрилжэ болохо юм. Мяха-консервын комбинат үйлэдбэриингөө үлэгдэл хэрэглэжэ, 4000 шахуу тонно хуурай белково тэжээл жэл соо гаргана. Тэжээл үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ арга эндэ бии. Ошурково шадархи апатит промышленна аргаар ашаглахада, минеральна тэжээл үйлэдбэрилжэ болохо байһаниинь тодорхойлогдоо.

Хамтын хүсэ шадал гаргаха, арга боломжо хэрэглэхэ, промышленностиин зүгһөө хүдөө ажахыда үзүүлдэг туһаламжаяа бүри тодорхой һайн болгохо зорилго промышленна предприятинуудай урда табигдана.

ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ БАЯСХАЛАН

Агуу ехэ Октябриин социалис революциин 51 жэлэй ойтой дашарамдуулан, ажалшадһаа, предприятинууд, барилганууд, колхозууд, совхозуудай, предприятинуудай коллективүүдһээ олон телеграмма ба бэшэгүүд Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ ороо. Тэрэшэлэн коммунис, хүдэлмэришэнэй, национально-демократическа партинуудһаа, правительстванууднаа, хари гүрэнүүдэй ниитын эмхинүүдһээ, гүрэнэй ба политическэ ажал ябуулагшадһаа олон тоото амаршалганууд мүн лэ абтаа. Телеграмманууд, бэшэгүүд соогоо һайндэртэй дашарамдуулан хани ёһоо амаршалһан, КПСС-эй ба Советскэ правительствын дотоодын болон гадаадын политикые үндэрөөр сэгнэһэн байна.

Хилын саанахи ханинарай амаршалганууд соо марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын үндэһөөр социалис оронуудай харилсаа холбооё, дэлхэйн коммунис хүдэлөөе нягтаруулха, бата нэгэдэл бэхижүүлхын түлөө, бүгэдэ ниитын эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай түлөө, империализмын ба эзэрхэг түримхэй хүсэнүүдтэ эсэргүү, демократиин ба социальна дэбжэлтын түлөө, коммунизмын үзэл сурталай хэтэ мүнхэдөө мандахын түлөө тэмсэлдээ, коммунис байгуулалтадаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень Советскэ Союзай арадуудта, Коммунис партида, СССР-эй правительствада үнэн сэдьхэлһээ хүсэнэ.

Совет арадта, КПСС-тэ, СССР-эй правительствада һайн һайханиие хүсэжэ, һайндэрөөр амаршалгануудые эльгээһэнэйнь түлөө Советскэ Союзай бүхы ажалшадта, эмхинүүдтэ, коммунис, хүдэлмэришэнэй, национально-демократическа партинуудта, правительствануудта, гүрэнэй ба политическэ ажал ябуулагшадта, харин оронуудай ниитын организацинуудта, тус тус хүнүүдтэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет баясхалан хүргэнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ | **СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ** | **СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ**

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

СССР-эй Ниитын гурим сахиха союзно-республиканска министерствые СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй союзно-республиканска министерство болгожо СССР-эй Верховно Соведэй Президиум хубилган нэрлэбэ.

УРАН ЗУРААШАДАИ БҮХЭСОЮЗНА СЪЕЗД ДЭЭРЭ

Уран зураашадай бүхэсоюзна III съезд ноябриин 28-да хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. Энэ үдэр съездын хаамал заседанинууд болоһон байна.

(ТАСС).

ЭСТОНИДО ОЙН БАЯРАЙ СУГЛААН БОЛОБО

ТАЛЛИН. (ТАСС). Эстляндска ажалай коммунын тогтоһоор 50 жэлэй ойе Эстониин ССР-эй ажалшад ноябриин 28-да тэмдэглээ. Республикын хотонууд болон хүдөө нютагууд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэн гоёогдонхой. Хаа хаанагүй суглаанууд, митингнүүд болоно. Эстляндска ажалай коммунын 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баяр ёһололой суглаан «Эстония» гэжэ концертнэ зал соо болобо.

Эстониин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь И. Г. Кэбин «Эстляндска ажалай коммунын хэрэг мандаһаар» гэһэн элидхэл хээ.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ бэшэг ехэ баяртайгаар баталан абаа.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР К. И. СТРЕЛА ГЭГШЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын элүүрые хамгаалгын органуудта удаан саг соо һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө, мүн 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Улаан-Үдэ хотын инфекционно больницын ахамад врач, Буряадай АССР-эй габьяата врач **Клавдия Ивановна СТРЕЛА** гэгшые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин түлөө Ф. БУДАЖАБЭ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан.
1968 оной ноябриин 29.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР А. А. АРСАЛАНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

50 наһатай болоһонтойнь, уран бэлигээ олониитэдэ харуулжа эхилһээр 30 жэл болоһонтойнь дашарамдуулан, Ленинэй орденто Буряадай Гүрэнэй оперо болон баледэй театрай солист, РСФСР-эй габьяата артист **Абида Арсаланович АРСАЛАНОВЫЕ** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин түлөө Ф. БУДАЖАБЭ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан.
1968 оной ноябриин 29.

Алдарта ойн хүндэлэлдэ

[ГУ]РБАДАХИ [Ж]ЭЛЭЙ [ТҮ]СЭБ [ДҮ]ҮРГЭГДЭЭ

...багша Владимир Ильич ...түрэһэн үдэрэй ойе амтүйлан угтахаар зоригжо... ...танцын леспромхозой мо... ...ажалайнгаа бүтээсэ дээ... ...жэ байнхай.

...терска участок, модо бэ... ...пункт, бага комплекс... ...ада бүхэндэ эршэтэ ажа... ...бадарна. Арадай ажа... ...хэ модо үгэхэ гэһэн уряа... ...модошод ажаллана.

...бэлэдхэлэй, шэрэлгын ...технологи хэрэглэһэнэй ...Итанцын леспромхозой ...табан жэлэй гурбада... ...даабариие болзорһоонь ...урид дүүргэбэ. Энэ болзо... ...туршада 923 мянган кубо... ...модо шэрэхэ даалгабарна ...мянган кубометртэ хүргэбэ. ...оной дүүрэтэр түсэб... ...гадуур 30 мянган кубометр ...шэрэхээр тэдэнэр хараа...

...промхозой коллектив аба... ...уялгаяа бодогоор дүүр... ...арга боломжотой, хүсэ ша... ...Үбэлэй үедэ һаадгүй ...хүдэлхын тула эртээнһээ ...модо шэрэхэ харгы ...болгоһон, техникээ за... ...һан байна. Эндэ техникэ ...һайнаар хэрэглэгдэдэг ...ажалай эмхидхэл, журам ...

...бэлэдхэлэй Иркилик ...пунктын хүдэлмэришэд ...промхоз соогоо түрүүлжэ ...Тэдэнэр табан жэлэй гур... ...жэлэй даабариһаа гадуур ...мянган кубометр модо бэл... ...Бүхэсоюзна социалис мүры... ...хэдэн дахин эрхимлэжэ, ...шанда хүртэһэн, мүн ...«...каллес» комбинадай, ...союзай обкомой дамжуул... ...Улаан туг нэгэчтэ бэшэ ...юм.

...дүү Иван, Петр Вшив... ...С. Ф. Пантелеевэй, Л. ...бакинай даадаг бага комп... ...бригаданууд гурбадахи ...даабариие дүүргэд, ехэ ...түсэбһөө гадуур бэлдэжэ ...

Н. ТЮРНЕВ.

Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын механическа заводой хабсаралгын цехэй слесарь Анатолий Иннокентьевич Махов В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй мүрысөөндэ оролсоод, ажалдаа ехэ амжалта туйлана. Коммунис ажалай ударник нүхэр Махов энэ жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь холо урид дүүргэд, мүнөө 1969 оной түсэбөөр ажаллажа байнхай. Тэрэнэй бүтээн гаргаһан продукциин шанар хододоо һайн сэгнэлтэ абадаг юм. Зураг дээрэ: А. И. Махов.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.



ҺАЙН СЭГНЭЛТЭТЭЙГЭЭР...

Гавриил Георгиевич Асеевэй хүтэлбэрилдэг комплексно бригада магтаалда ходол хүртэжэ ябадаг. «Бурятцелинстрой» трестын Мухар-Шэбэрэй барилга-хабсаралгын управлениин тус бригада даабаряа, абаһан уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлнэ.

Хүдөөгэй барилгашадай харюусалгатай хаһа ерэнхэй. Түсэбөөр хараалагдаһан барилга ашаглалгада тушаахын, табан жэлэй гурбадахи жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын тула хүсэ шадал гаргаха хэрэгтэй болобо.

Мүнөө тус бригадын гэшүүд Охин-Булагай совхоздо түгалай байрын барилга дүүргүүтэй болонхой. Энэ байрые һаяын үдэрнүүдтэ тушааха ёһотой. Энээнһээ урда комплексно бригадын гэшүүд Охин-Булаг, Топка гэжэ тосхонуудта клуб, хоёр-хоёр байратай шэнэ хоёр гэр барижа, һайн гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушааһан байна.

Тус бригадын гэшүүд хүдөөгэй барилгашадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн туйлажа, мүрысэгшэдэй дундаһаа түрүүлнэ. Совет засагай 50 жэлэй нэрэмжэтэ бригадын нэрэ хүндые тэдэнэр бодото ажал хэрэгээрээ харюулһаар. Барилгашад В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй мүрысөөндэ оролсон, даабаряа үдэр бүри 130—140 процент хүргэдэг болонхой. Коммунист Андрей Кириллович Глушко, Петр Иванович Глазков болон бригадын бусад гэшүүд ажалайнгаа бүтээсые үдэр бүхэндэ дээшэлүүлнэ.

А. ШИРОКОВ.

АРГА БОЛОМЖОЁО ХЭРЭГЛЭН

Арадай ажахын элдэб ашаа бүри ехээр шэрэхын тула вагонуудые ашагтайгаар хэрэглэхэ, ехэ ашаа тээхэ шухала.

Улаан-Үдэ станциин ашаа тээдэг газарай хүдэлмэрилэгшэд ямар арга боломжын бии байһые тодорхойлоо. Тиихэдээ вагонуудта бүри ехэ ашаа тээжэ болохые элирүүлбэ. Вагон бүхэндэ үшөө нэгэ тонныын ашаа ашаха эрхэ үгэхыень тэдэнэр Түмэр замай управленидэ хандаа.

Ашаа тээдэг газарай хүдэлмэрилэгшэд дээшэлүүлэгдэһэн нормоёо һайнаар дүүргэнэ. Харин тэдэнэр энээгээр һанаагаа амараагүй, вагонуудта ехэ багтаамжатайгаар ашаа тээхэ ондоо арга бэдэрэн хэрэглэнэ. Тэдэнэр арга боломжоёо хэрэглэһэнэй ашаар, 3-дахи кварталай даабариие холо үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тиигэжэ 961 вагон болзорһоо урид сулалагдаа.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

Тоосоото hунгуулиин партийна суглаанууд

ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИДЭ АНХАРХА

Ленинэй орденто Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой зэд шудхалгын цех байгша ондо муу бэшэ амжалтануудые туйлажа, «Коммунис ажалай коллективэй» нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Арба hарын түсэб үлүүлэгдэжэ, даабариhаа гадуур 100 гаран тонно зэд шудхагдаа. Голодоhо гаргаха ябадал үсөөрөө. Үйлэдбэрилэгдэдэг продукциинь 95—98 процентнь техническэ хиналтада оронгүйгөөр сэхэ тушаагдана.

Цехэй туйлаhан эдэ амжалтануудта эндэхи эхин партийна организациин үүргэнь ехэхэн. Коммунистнууд үйлэдбэриин шухала участогуудаар хубаарилан табигдаад, түрүү үүргэеэ дүүргэжэ ябана. Партийна суглаан саг сагтаа зарлагдажа, цехэй ажабайдалай элдэб асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг байна. Жэшээлхэдэ, үнгэрhэн жэлэй туршада үйлэдбэриин түсэбэй дүүргэлтэ тухай, комсомолой организациие партийна талаар хүтэлбэрилгэ, коллективтэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулха тухай болон бусад асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэhэн байна. Гадна зарим коммунистнуудай тоосоон шагнагдадаг байба.

Эдэ бүгэдэ тухай hаяхан болоhон цехэй эхин партийна организациин тоосоото hунгуулиин суглаан дээрэ партбюрогой секретарь А. К. Бондаренкын элидхэл соо хэлэгдэбэ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн коммунистнар партбюрогой хүдэлмэри хангалтатай дээрэ тоолохо зуураа, үшөө шиидхэгдээгүй асуудалнууд дээрэ, партийна организациин болон коммунистнуудай хүтэлбэридэ бии байhан дутагдалнууд дээрэ тогтоhон байна.

— Шудхалгымнай шанар ходоодоо hайн байдаг гэжэ хэлэхын аргагүй, — гээд коммунист С. С. Бадмажапов шүүмжэлнэ: — Гол шалтагааниинь гэбэл, хүн бүхэн өөрынгөө харюусалгые хүсэд мэдэрнэгүй. Цехэй мастерска участогуудаар ажахын тоосоон hулаар нэбтэрүүлэгдэнэ, хүдэлмэришэдэй гаража ошохо ябадал, hэлгэлдэхэ ушар усадхагданагүй.

Коммунистнар Н. П. Зюдько, В. А. Соболев гэгшэдэй тэмдэглэhэнэй ёhоор, цехтэ ажалай журам үшөөл hула, ниитын гурим эбдэхэ ушар коммунистнуудайшье зүгhөө үзэгдэнэ. Коммунис ажалай бригадын бригадир партиин гэшүүн Голубев гэгшэ тэдэнэй тоодо оролсоно.

— Юун дээрэhээ бригадир коммунист архи уугаад ябаха болоо юм, — гэжэ коммунист Камнев хэлэнэ. — Партиин гэшүүнэй уялга зарим нүхэднай мартана гэшэ. Гадна бидэнэр, коммунистнар бэе бэедээ эрилтэ табинагүйбди. Бидэнэй хараhаар байтар коммунист Голубев архинша болошоо бэшэ гү? Обёороогүй мэтэ ябадаг байгаа бэшэ гүбди.

Цехэймнай хүмүүжүүлгын хүдэлмэри юрэнхы дээрээ hулаар табигданхай гэжэ партиин гэшүүд Леншенков, Карнаухов гэгшэд тэмдэглэhэн байна. Энэ хэрэгтэ профсоюзай, комсомолой организацинууд анхаралаа багаар хандуулша, өөhэдынгөө үүргэ хүсэд дүүргэжэ шаданагүй. Социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ ёhын тэдысэ хандаха ушар үзэгдэнэ. Мүрысөөнэй дүн заримдаа согсологдонгүй үнгэршэдэг, түрүүшүүлые материальна болон моральна талаарнь урмашуулга зүбөөр хэрэглэгдэнэгүй. Үнинэй хүдэлмэришэдэй зүгhөө залуушуулые шефтээ абаха ябадал дэмжэгдэнэгүй. Саашадаа хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эрид hайжаруулха гээшэ цехэй партийна организациин шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Тэрэшэлэн суглаан дээрэ заводой үйлэдбэриин, түсэблэлтын-экономическа таhагууд хурсаар шүүмжэлэгдээ. Түсэб табихадаа цехэй арга боломжонуудые тооложо үзэдэггүй, мнин лэ таамаглан табиха ушар байгша ондо олон үзэгдөө.

Эдэ болон бусад дутагдалнуудые дары усадхаха, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе угтаха хэмжээ ябуулганууд партийна суглаанай баталан абаhан тогтоол соо хараалагданхай.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ.



ЭРШЭТЭ АЖАЛ

Ниитын адууhа малые үбhэ тэжээлээр бардам хүрэхоор хангадаг болоожо, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, тоо толгойень түргэн олошоруулха тухай КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленум дээрэ онсо анхарал хандуулагдаhан байна.

Энээниие хараадаа абажа, Хлагтын аймагай «Родина» колхозой механизаторнууд, луговодууд мүноо сабшалан дээрээ нилээд ехэ хүдэлмэри хэжэ байнхай. Урда жэлнүүдтэшье тамирайхид үбhэ ногооной элбэг баян ургаса абадаг гэжэ үнинэй суурхадаг юм. Байгша ондошье тус колхоз бүхы сабшалангай гектар бүриhөө дунда зэргээр 20 шахуу центнер үбhэ абаа. Энэнь аймаг, республика дотор эрхим hайн дүнгүүдэй нэгэн болоно.

Туйлаhан энэ үрэ дүнгөө улам арьбадхажа, эндэхид ерэхэ 1969 ондо үбhэ ногооной үшөө ехэ ургаса абахын тула мүноонhөө оролдожо байна. Үнгэрэгшэ октябрь, сентябрь hаранууднуга сабшалан hайжаруулха эршэмтэй шанга хүдэлмэриин үедэ машина техникэ, хүн зонине олоор табижа, нилээд ехэ юумэ хэжэ үрдеэ. Энээхэн үе соо сабшалан дээрэ таба мянган тонно шэбхэ гаргаха түсэбтэй аад, 10 мянган тонно шэбхэ зөөтөө.

Дүршэлтэй механизатор Иван Катомановай хүтэлбэрилдэг оньhожоруулагдаhан бригада илангаяа бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлөө. Мүнөөшье тэдэнэр сабшалан дээрэ шэбхэ зөөжэ, тошо халяаха хүдэлмэри хэhээр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сабшалан дээрэ шэбхэ зөөдэг бригадын механизаторнууд колхозойнгоо главна агроном Ф. С. Пашковатай (баруун гарhаа) хөөрэлдэжэ байна.

И. ОСЕТРОВОЙ
фототекст.

ПАРТИИН РАЙКОМУУДЬАА МЭДЭЭСЭНЭ

НАРhАТА. (Телефоноор абтаба). КПСС-эй Яруунын райкомой ээлжээтэ пленум болоожо үнгэрбэ. Пленумдэ хабаадагшад В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ эрхимээр бэлдэхэ талаар районно партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай элидхэл зүбшэн хэлсэбэ. Тус асуудалаар партиин райкомой нэгэдэхи секретарь К. К. Шомоев элидхэл хэhэн байгаа.

Аймагай арадай ажахын, соёл культурын хүгжэлтын шухала асуудалнуудые шиидхэхэтэйгээ хамта ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие улам hайжаруулха гэжэ хэлсэбэ.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе амжалтатайгаар угтаха зорилгонуудые тодорхойлhон хэмжээ ябуулгануудые пленум баталан абаhан байна.

А. ДЫМЧИКОВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

* * *

ХЭРЭН. Эндэ КПСС-эй Түнхэнэй райком агитаторнууд болон политинформаторнуудай нэгэ үдэрэй семинар зарлаба. Тус семинарта 200 гаран хүн хабаадалсаба.

Семинарта хабаадагшадай үмэнэ социалис уялгануудаа аймагай хэр зэргээр бэелүүлжэ байhан тухай, КПСС-эй Центральна Комитедэй октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ зорилгонууд тухай элидхэл аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр В. Б. Саганов хэhэн байна. КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Н. И. Крючков В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэлтэй дашарамдуулан, үзэл сурталай хүдэлмэриие улам hайжаруулха тухай асуудалаар дэлгэрэнгы мэдээсэл хэбэ. Тиихэдэ КПСС-эй обкомой лектор нүхэр Д. Б. Мушанов уласхоорондын байдал тухай лекци уншаа.

Семинарта ерэhэн агитаторнууд болон политинформаторнууд ниитэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг дүршэл тухайгаа үгэеэ андалдаhан байна.

Г. БУЛГУТОВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

* * *

УЛААН-ҮДЭ. КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой дэргэдэхи аймагай партийна hургуули дүрбэдэхи жэлээ хүдэлжэ байна. hуралсалай энэ жэлэй түрүүшын хэшээл болобо. Тэрэ hуралсалда ябадаг жараад шахуу хүн hургуулиингаа ээлжээтэ хэшээлдэ сугларба.

КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангые даагша нүхэр Назимова политическэ hуралсалай удха шанар ба саашанхи зорилгонууд тухай hурагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ гүрэнэй багшанарай институдай багша нүхэр Буинов лекци уншаhан байна. Уласхоорондын мүнөөнэй байдал тухай нүхэр Хилтухинай лекци hонирхолтойгоор шагнагдаба.

Ю. ЛУЗАН.

АГУУ БАГШЫН ОЙЕ УГТУУЛАН

ДЭЛХЭЙН пролетариадай багша В. И. Ленинэй түрэhөө[...] жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха зорилгоор аймагуудай[...] онуудай, городуудай, хүдэлмэришэнэй тосхонуудай, сомоной[...] дүүдэй социалис мүрысөө эмхидхэхэ тухай Буряадай А[...] Верховно Соведэй Президиум, Министрнүүдэй Совет, проф[...] дай областной совет hаяхан тогтоол гаргаhан байна.

Иимэ мүрысөөнэй гол зорилго юуб гэхэдэ, КПСС-эй [...] съездын шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхын тулада мүр[...] дэ бүхы ажалшадые хабаадуулха, табан жэлэй түсэбтэ даа[...] ринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ, арад зоной культурн[...] ажаhуудалай эрилтэ хангаха хэрэг hайжаруулха, городууд[...] дэлмэришэнэй тосхонуудые, хүдөөгэй hууринуудые болбосон [...] тэй болгохо гэhэн юм.

Агуу багшын ойе угтуулhан социалис мүрысөөнэй гу[...] хёогдонхой.

ГОРОДУУД, АЙМАГУУД БОЛОН РАЙОНУУДАЙ МҮРЫСӨӨН

МҮРЫСӨӨНДЭ хабаадагшад абаhан социалис уялгануудаа бүримүhэн дүүргэхэ ёhотой. Промышленностяар продукци үйлэдбэрилэн гаргаха, худалдаха, үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө дүүргэхэ зэргэтэй. Мүн капитальна барилга хэхэ түсэб сүм дүүргэгдэхэ ёhотой.

Колхоз, совхозууд эдеэ хоолой зүйлнүүдые абаха, гүрэндэ тушааха түсэбөө дүүргэхэтэеэ хамта мал үсхэбэрилхэ, ургаса дээшэлүүлхэ хараа түсэб дүүргэгдэхэ зэргэтэй гэжэ заагдана.

Капитальна барилгаар — шэнэ шэнэ гэр байранууды — үйлэдбэриин барилга, культурын, худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай байшангуудые бариха, малай фермэдэхи, таряанай тоогуудай хүндэ хүдэлмэри оньhожоруулха хэрэг үргэн дэлисэтэйгээр ябуулха гэжэ хэлэгдэнэ. Мүн арад зоной культурна болон ажаhуудалай эрилтэ хангаха хэрэг hайжаруулха, городуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха гэжэ гурим соо заагданхай.

Клуб, соёлой байшан бүхэнэй дэргэдэхи уран hайханай коллектив бүхэнэй хүдэлмэри hайжаруулха, ном, хэблэл тарааха хэрэг шангадхаха гэгдэнхэй.

Коммунальна болон ажаhуудалай эрилтэ хангаха предприятинуудые олошоруулха, hуурин газарнуудые болбосон түхэлтэй болгохо, ногооруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала.

Городуудай, аймагуудай, районуудай социалис мүрысөөнэй дүнгүүд 1969 оной июлиин 1-дэ, 1970 оной январиин 1-дэ гаргагдаха, тэдээн тухайнь республикын газетэнүүдтэ хэблэгдэхэ юм. Тиихэдэ 1970 оной апрелиин 1-дэ мүрысөөнэй эсэсэй дүн гаргагдаха, эзэлhэн hууринуудынь согносхогдохо.

Мүрысөөндэ илагшадта 1-дэхи хоёр hуури, хоёрдохи гурбан hуури, гурбадахи дүрбэн hуури олгогдохо болонхой.

1970 оной апрелиин 1-дэ түрүү hууринуудые эзэлhэн городууд, аймагууд болон районуудта Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын у[...] гууд барюулагдаха, hуури[...]нуудые болбосон түхэлтэй[...] хэрэгтэ гаргашалхынь ту[...] мянган түхэриг үгтэхэ.

Мүрысөөндэ хоёрдохи hу[...] дые эзэлhэн городууд, ай[...] районуудта Буряадай АССР-[...] ховно Соведэй Президиумэй, М[...] нүүдэй Соведэй, облпрофсове[...] расхаалта дипломууд барюу[...] hуурин газарнуудые болбосо[...] тэй болгохо, ногооруулхын ту[...] мянган түхэриг үгтэхэ юм.

Гурбадахи hуури эзэлэгшэ[...] лэ иимэ дипломууд барюулаг[...] мянган түхэриг үгтэхөөр ха[...] данхай.

СЕЛЬСКЭ, СОМОНОЙ, ПОСЕ[...] СОВЕДҮҮДЭЙ МҮРЫСӨ[...]

ЭДЭЭНЭЙ мүрысөөнэй түсэ[...] рим зохёогдонхой. Энээндэнь [...] хүдэлмэридэ онсо анхарал [...] лагданхай. Соведэй хүдэлмэр[...] hайжаруулха, конституцяар [...] лагдаhан сесси зарлаха бол[...] хиха, гүйсэдхэхэ комитедэй [...] ни hайнаар үнгэргэхэ, ажахы[...] турын шухала шухала асуу[...] дые зүбшэн хэлсэхэ, гаргаhан [...] хэбэринүүдээ бэелүүлхэ, аж[...] гомдол саг сооhь хаража үз[...] мэтээр эндэ заагданхай.

1970 оной апрелиин 1-дэ мү[...] нэй дүнгүүдые гаргаха. И[...] нэгэдэхи хоёр hуури, хоёрд[...] hуури, гурбадахи 8 hуури о[...] юм.

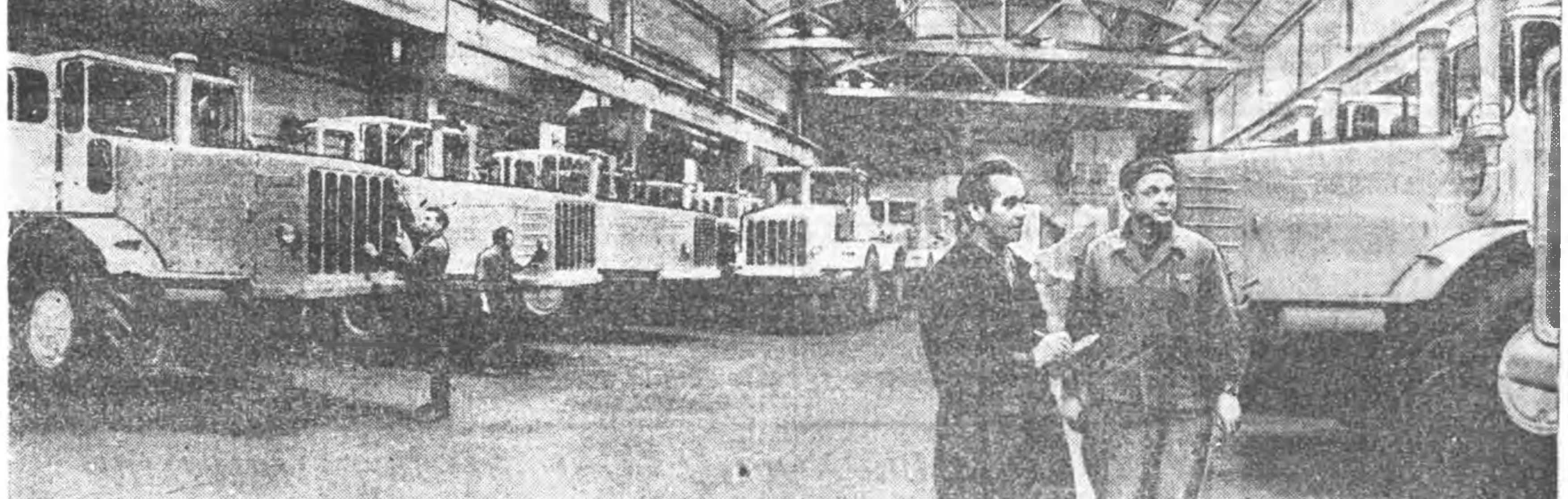
Түрүү hуури эзэлhэн аж[...] депутадуудай сельскэ, сомоно[...] селково Соведүүдтэ Буряадай [...] эй Верховно Соведэй, Мини[...] дэй Соведэй, облпрофсове[...] жуулгын Улаан туг барюу[...] hуурин газарнуудые болбосо[...] тэй болгохо хэрэгтэ 5 мянган [...] үгтэхэ юм. Хоёрдохи, гурбада[...] ри эзэлэгшэдтэ дурасхаалта [...] муд барюулагдаха, hуури[...] болбосон түхэлтэй болгохо, [...] руулха хэрэгтэ 3 мянган, 1[...] түхэриг үгтэхэ болоно.

Нэгэдэхи, хоёрдохи, гу[...] hууринуудые эзэлhэн сельскэ[...] ной, поселково Соведүүдэй гү[...] хэ комитедүүдэй түрүүл[...] тэдэнэй орлогшонор, секре[...] Буряадай АССР-эй Верховно С[...] облпрофсоведэй Хүндэлэлэй [...] нуудаар шагнагдаха байна.

Хүдөө ажахын асуудалнуудта зорюулагдаhан партиин ЦК-гай Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев иигэжэ хэлэhэн байгаа: «...Ленинградай Кировскэ заводто К-700 түхэлэй тракторнуудые олоор бүтээн гаргадаг болохо зэргэтэйбди. Иимэ хүсэтэ тракторнууд губи газарта ашаглахада hайн байна».

Кировскэ заводойхид эдэ үгэнүүдые өөhэдынгөө нангин зорилго дээрэ тоолоожо абаа. Заводой коллектив энэ жэлдэ трактор бүтээн гаргалгаяа 25 процент дээшэлүүлээ. Жэл бүри предприятиин конвейерhээ олон тоото тракторнууд гаргагдажа, ороной колхоз, совхозуудта эльгээгдэнэ. Зураг дээрэ (баруун гарhаа): слесарь-туршагша А. И. Савицкий, участогай мастер Н. И. Суханов.

ТАСС-ай фотохронико.



hАЙН БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР...

Яруунын совхозой суута хонишодой нэгэн болохо Буда Намдаков" Доржиевай отарын байра байдал харахада республикын олонхи отарынхиhаа ондоо юумэниинь обёоргодоогүй. Эндэ ажаллажа байhан хонишодшье юрын лэ малшад.

Харин ажалдаа туйладаг амжалтыень, үрэ дүнгүүдыень харахада ехэ hайн. Байгша ондо 100 эхэ хонин бүриhөө 107,2 хурьга түлжүүлээ. Дунда зэргээр нэгэ хониноо хайшалhан нооhониинь 4 килограмм болоно. Эхэhээнь илгаhан хурьгадайнь шэгнүүр 25,8 килограмм байгаа.

Туйлаhан амжалтаараа hанаагаа амараад байнгүй, тэрэнээ жэл ерэхэ бүри hайжаруулхые хүсэдэг нүхэр Доржиевай отарынхидай 1969 онойнь уялга иимэ: 100 эхэ хонин бүриhөө 110 хурьга түлжүүлхэ, хонин бүриhөө 4 килограмм нооho хайшалха, хурьгадайнгаа шэгнүүр 30 килограмм хүргэжэ эхэhээнь илгаха.

Энэ уялгаяа дүүргэхын тула түл абаха хаhада ямар бэлэдхэлтэйгээр ерээб гэжэ hонирхон нүхэр Доржиевай отара ерээ hэмди.

— Мүнөө нэгэшье хонин hубайрха ёhотогүй. Юундэб гэхэдэ, энэ намар hубай гэжэ hэжэглэhэн 168 эхэ хонилоо сентябрь с[...] ёрдохёо үрэжүүлээ hэм, — Буда Намдакович хөөрэнэ.

Хонин бүхэн заабол хур[...] гэжэ мэдэжэ байhан тула [...] рынхид байра байдалаа түл[...] гала хүсэд hайнаар бэл[...] Харуулажа байhан 560 э[...] нидойнь түрэхэ байра ду[...] данхай. 40—50 хурьганай [...] хэ таhалганууд хэгдэнхэй. [...] хонин нэгэ дэбдихэр дээрэ [...] бэл, хурьгадаа заатагүй [...] гэжэ эндэхид тоолодог. Ушар[...] мэhээ нүхэр Доржиевай [...] хуhамаг соо үбhэ, зелёнкоhо[...] нэ, нэгэ hүри дэбдихэр боло[...] лоомон бии.

Л. ХАРДАЕ[...]
үүлтэртэ мал худал[...]
республикын нэгэда[...]
зоотех[...]

Хүдөө ажахыда туйлагдаха научно-техническэ хүгжэлтэ

СОВЕТ ХҮНҮҮДЭЙ АША ТУhАДА

Социалис аргаар хүдөө ажахые шэнэдхэн хубилгаха — пролетариадай засагаа гартаа абаhанай hүүлдэ эгээл орёо ба бэрхэшээлтэй зорилго мүн. Таряашадай зуун жэлэй гээгдэлые усадхажа, хүдөө нютагта социализмын экономическа бата бэхи үндэhэ hуури байгуулхын тула Ленинэй кооперативна түсэбэй үндэhэ hуури дээрэ хүдөө ажахыда социалис гүнзэгы хубилалта хэхэ хэрэгтэй байhан гээшэ.

СССР-тэ социализм хүгжөөлгын табин жэлэй дүй дүршэл хүдөө ажахые социалис ёhоор хүгжөөхэ талаар партиин ленинскэ политикын зүб байhаниие элишэлэн харуулаа. Өөрынгөө дайшалхы авангард — Коммунис партиин хүтэлбэри доро совет арад мүнөө интенсификациин үндэhэ hуури дээрэ хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ талаар программа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

I.

КПСС-эй XXIII съездын, ЦК-гай 1965 оной мартын ба 1966 оной майн Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, парти ба правительствамнай хүдөө ажахынгаа материально-техническэ бааза бэхижүүлхэ ба шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулна. Манай промышленна индустри колхоз, совхозуудта жэл бүри хэдэн зуу мянган трактор, хэдэн арбаад мянган комбайн, хүдөө ажахын бусад машина, зэр зэмсэг бүтээн үгэнэ. Гурбан жэлэй (1965—1967 онууд) туршада гүрэн хүдөө ажахын үйлэдбэриин барилгада, техникэ худалдан абалгада таба миллиард түхэригhөө дээшэ мүнгэ түрүүшын гурбан жэлэйхиhээ ехээр гаргашалаа.

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ амжалта туйлагдабашье, үшөө дутуу дунданууд, шиидхэгдээгүй асуудалнууд бии байhаар. Зарим продукнуудые үйлэдбэрилхэ ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар хүдөө ажахыда КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдээр табан жэлдэ хараалагдаhан хэмжээндэ үшөө хүрэгдөөдүй. хүдөө ажахын бүхы hалбаринуудые улам ургажа байгаа эрилтэдэ хүрэмөөр хүгжөөхын тула угаа ехэ ажал хэхэ болонобди гэжэ ЦК-гай октябриин Пленум дээрэ хэhэн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл соо хэлэгдэнэ. Колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин үндэhэ hуури hайжаруулан, мүн тэдэниие хангадаг hалбаринуудые хүсэ ехэтэй материально-техническэ баазатай болгоhоной удаа богонихон болзор соо үйлэдбэриин үндэр хэмжээ туйлажа болохо байна. Энээниие юун гэжэ тайлбарилхаб гэхэдэ, хүдөө ажахые мүнөө үеын машинна техникээр гүйсэд хангаха, тэрэнэй эрилтые минеральна үтэгжүүлгэ ба химическэ хэрэгсэлээр хангажа, газар hайжаруулха хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулха болоно. Энээнгүйгөөр хүдөө ажахыда ажалай бүтээсые хэлбэриишэгүйгөөр дээшэлүүлхын аргагүй.

Ажал ехэтэй хүдэлмэри оньhожоруулга ба хими хэрэглэлгэ — хүдөө ажахыда ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, тарянан газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ шиидхэхы арга нүхэсэл болоно. Таряан ажалда таагүй байгаалиин эрхэ байдалтай зонодо газар hайжаруулга хадаа, таряан ажалые үрэжэл ехэтэй болгохо шухала шэглэл мүн. **Хүдөө ажахыда шэнэ техникэ, химиин туйлалта хэрэглэхэ гээшэ үйлэдбэриин хүсэнүүдые хүгжөөлгэдэ шэнэ дабшалта асардаг техническэ дэбжэлтэ болоно.**

Ажал ехэтэй хүдэлмэри **бүхыдэнь оньhожоруулга** хүдөө ажахыдахи техническэ дэбжэлтын гол шэглэлэй нэгэн гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ тэмдэглэгдэhэн байна. Хүдөө ажахын техникэ саг үргэлжэ шэнэдхэн hайжаруулагдана. Тракторнуудай хүсэн дээшэлнэ, ябасань түргэдхэгдэнэ, үбhэ, таряа хуряалгада үргэн мүр туудаг машина, олон рядтай сеялкэ, бусад техникэ, ямаршье ажалда хэрэглэгдэхэ универсал машинанууд, ехэ ашаа шэрээд түргөөр ябадаг автомашина бии болоно.

Трактор, комбайнуудай, хлопок хуряадаг машинануудай хүсэ дээшэлүүлхэ ба ябасыень түргэдхэхэ гээшэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ угаа ехэ удха шанартай. Хүдөө ажахые оньhожоруулха Бүхэсоюзна научно-шэнжэлгын институдай хэhэн тодорхойлолгын ёhоор, мүнөө час соо 5—9 километр ябадаг тракторнуудай скоростине 9—15 километртэ оруулхада, ажалайнь бүтээсэ 50—80 процентээр дээшэлнэ. Ушар иимэhээ техникые түргөөр ябадаг болгохо гээшэ хэдэн зуун трактор нэмэжэ гаргаhантай адли болоно бшуу.

Манай промышленностиин бүтээжэ эхилhэн 150 мориной хүсэтэй трактор «ДТ-75» тракторhаа hурагүй бага металлаар хэгдэhэн аад, ажалайнь бүтээсэ хоёр дахин ехэ юм. Хүсэ ехэтэ энэ трактор поли дээрэ үргэн мүр туудаг, олон янзын ажал хэдэг, олон рядтай элдүүрилгын техникэ шагтагалха аргатай. Тиимэhээ гаргаша багатайгаар ехэ ажал хэгдэнэ, түлишэ арьбалагдана.

Газар hайжаруулга ургаса дээшэлүүлхэ тон шухала арга нүхэсэл мүн. Россин Федерациин урда областьнуудта, Украинада газар уhалха ехэ системэ баригдажа эхилээ. Тэрэ тоодо Каховскын уhалууриин системэ, Краснодарай уhанай сөөрэм ехэ хэмжээтэй газар уhалха юм. Ороноймнай хлопок таридаг газарта уhалууриин системэ бариха талаар ехэ ажал эрхилэгдэнэ.

Хэнэйшье мэдэхээр, партиин XXIII съезд хүдөө ажахые электрификацилха асуудалда ехэ анхарал хандуулhан байна. Үйлэдбэридэ электрын элшэ хүсэ хэрэглэнгүйгөөр хүдөө ажахыда ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын аргагүй. Жэшээнь, мал ажал дээрэ бар хүсөөр хэгдэдэг хүдэлмэри яhала олон, теэд гансахан электромотор хэрэглэhэнэй ашаар тэрэниие оньhожоруулжа болоно. Имагтал электрификаци гараар хэгдэдэг ажалые машинаар hэлгэнэ.

Мал ажал дээрэ hү hаалга эгээл ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдэй нэгэн мүн. Электрын элшэ хүсөөр үнеэдые hаахада ажалынь 67 процентээр хүнгэрдэг, hү абалгада хэгдэдэг гаргаша 37 процентээр бага болоно. Тэрэшэлэн малда тэжээл хубаарилха, уhалха хүдэлмэри оньhожоруулхада экономическа ехэ аша туhатай.

Түрүү технологиин, эрдэм ухаанай үндэhэ hуури дээрэ техникые аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэдэ продукци үйлэдбэрилгэдэ хэгдэдэг гаргаша эрид доошолжо, продукциин абтаса шууд дээшэлнэ. hүнэй фермын ажалые бүхыдэнь оньhожоруулжа шадаhан ажахынуудта экономическа ехэ аша үрэ туйлагдана. Хэрбээ ороноймнай колхозуудта нэгэ центнер hү абахын тула дунда зэргээр нэгэ хүн 11—15 час соо ажаллахадань, оньhожоруулагдаhан ажалтай hүнэй фермэнүүдтэ (Костромской областиин «XII Октябрь» колхозой, Московско областиин «Непецино» совхозой) нэгэ хүн оройдоо таба хүрэхэгүй час ажалладаг байха юм. Үнеэдээ уянгүйгөөр эдеэлүүлдэг фермэнүүдтэ шэнэ техникэ, түрүү технологи бүришье ехэ аша үрэ үгэнэ. Жэшээнь, Московско областиин «Холмогорка» совхоздо, Ставрополиин хизаарай Шаумянай нэрэмжэтэ колхоздо центнер hү hаалгада нэгэ хүнэй ажалай гаргаша 3—3,5 час болодог. Иигэжэ малай фермын ажал бүхыдэнь оньhожоруулаад байхада, малшадай ажал ехээр хүнгэрнэ, hүнэй өөрын үнэ сэн хямдарна, фермын олзо доход дээшэлнэ.

II.

Техническэ дэбжэлтын ашаар хүдөө ажахыда ехэхэн хубилалта болоо гээшэ. Таряан ажал ба мал ажал дээрэ ажалай бүтээсые эрид шууд дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шэнэ техникэ, түрүү технологиин нүлөө ехэтэй байхын тула үшөө ехэ юумэн хэгдэхэ ёhотой. Гэбэшье зарим газарта оньhожоруулга хүсэд hайнаар хэгдэнэгүй, илангаяа хамihабариин ажалда гараар хэгдэдэг хүдэлмэри үшөөл олон.

Мүнөө бүтээгдэдэг зарим техникые шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэй. Жэшээнь, «СК-4» комбайн гектарай 25—30 центнерhээ дээшэ ургасатай таряа хуряажа шаданагүй. Хүдөө ажахыдамнай үндэр ургасатай таряа түргэнөөр хуряаха комбайн шухала хэрэгтэй болонхой.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин хүгжэлтэдэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ техническэ дэбжэлтые нүлөө ехэтэй болгохын тула бии байhан хамаг техникэеэ hайнаар хэрэглэдэг болохо шухала.

Гэхэтэй хамта, оньhожоруулагдамал хүдэлмэриин, машина, тракторнуудые ашаглаха талаар түрүү онол арганууд бүгэдын шадабари болоогүй байhаар. hүүлэй жэлнүүдтэ колхоз, совхозууд хүсэ ехэтэй, түргэн ябадаг тракторнуудые, хүдөө ажахын шэнэлэн хубилгагдаhан машинануудые олоор абабашье, нэгэ тракторай сезоной гү, али үдэрэй ажалай бүтээсэ олохон ажахынуудта дээшэлээгүй, зарим газарта доошолhоншье ушар бии.

Имагтал эрдэм ухаанай үндэhөөр ажалаа эмхидхэн, үйлэдбэриин түрүү технологи хэр[...]нэй ашаар лэ шэнэ техни[...] тээсэ ехэтэйгээр ашаглажа [...] байhаниие дүй дүршэл хар[...]

* * *

КПСС-эй ЦК-гай Пленум[...] «Хүдөө ажахын талаар К[...] XXIII съездын ба ЦК-гай [...] мүүдэй шиидхэбэринүүдэй [...]гэлтэ тухай» КПСС-эй ЦК-г[...]неральна секретарь нүхэр [...] Брежневэй хэhэн элидхэлы[...]шэн хэлсэлгэ хадаа социали[...]номикын гол шухала участо[...] нэгэндэ партиин хандуулжа [...] анхарал оролдолгын бодото[...] мүн болоно.

«Хүдөө ажахые саашадань түргөөр хүгжөөхэ, хими ур[...] хэрэглэхэ, газараа шанар[...] хүдөө ажахын үйлэдбэри үр[...]дэнь оньhожоруулха тала[...] зорилгонуудые имагтал ху[...] ажалшадай ба хүдэлмэриш[...]гиин, эрдэмтэдэй ба хүдөө а[...] мэргэжэлтэдэй, промышлен[...] инженерно-техническэ хүд[...]лэгшэдэй — бүхы совет [...] хамтын хүсөөр шиидхэжэ [...] гээд КПСС-эй ЦК-гай Пл[...] тогтоол соо хэлэгдэнэ. Хүдөө [...]хые саашадань хүгжөөхэ, тэр[...] техническэ талаар зэбсэгл[...] тушаа ЦК-гай энэ Пленумэй [...] хэбэринүүдые бэелүүлхын [...] тэмсэл — бүхы коммунист[...] ба бүхы совет хүнүүдэй [...] ябуулгын дайшалхы прог[...] мүн».

Техническэ дэбжэлтэ, эрд[...]укын ба түрүү дүй дүршэл[...]лалтануудые үргэнөөр дэлгэ[...] — колхоз, совхозуудай үй[...]риин саашанхи ургалтада э[...]дэhэн болоожо үгэнэ.

И. ПЕТУХ[...]
(ТАС[...])



«ЛЕНИН, СПУТНИК, МОСКВА»

МАРОККО. Нүүдэлшэдэй, малшадай, таряашадай, виноград таригшадай, докёрнуудай, шабар амhарта хэгдэдэй орон. Би Африкын энэ холын орон соогуур олон километр ябааб. Олон хүнүүдтэй уулзааб. Эдэ хүнүүд бидэнэрhээ хэдэн мянган километр холо байдаг. Росси тухай, Октябрь тухай, Ленин тухай юу мэдэхэб гэжэ тодо hонирхооб. Мароккын городууд болон тосхонуудта ошоходоо, мэргэжэлээрээ, наhаараа, үзэлөөрөө, эрдэмээрээ элдэб янзын хүнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө, дэлхэй дээрэ хаанахидашье адли энэ ороной арад зон Владимир Ильичэй нэрые, тэрэнэй хэрэгые hайн мэдэнэ, ехээр хүндэлнэ гэжэ ойлгооб.

Иимэ ушар мүнөө жэлэй майда болоо юм. Испан, Сахарын хилэ дээрэ, Тантан гэжэ нютагта жэл бүриин ярмаг болож байба. Хилэшье гэжэ, таможеной ёhошье гэжэ мэдэхэгүй нүүдэлшэд Мароккын ганса сахарска районуудhаа бэшэ, мүн Мавританиhаа, Сенегалhаа, Алжирhаа эндэ суглараа. Элhэн гүбээнүүдгүй энэ нютагта майхануудай бүхэли город бии болоо. Яармагта ерэhэн хүнүүд эндэ байнад, мүн элдэб янзын эд бараа наймаалагдана. Өөрынгөө нүхэдтэй — Мароккын журналистнүүдтэй хамта би худалдаа наймаанай газарта гэнтэ бии болоhон гудамжануудаар ябабаб. Ном наймаалдаг газар бидэнэрэй анхарал татаа. Нээгдэhэн хушалта доторhоонь олон номууд, эртэ урдын бэшэгэй томууд харагдана. Ном наймаалжа ябаhан нэгэ хүнэй майханда хүрэжэ ошобобди. Тиин Москвада, Каирта, Ливанда араб хэлэн дээрэ хэблэгдэhэн В. И. Ленинэй зохёолнуудтай номуудые харабабди. Эдэнь аграрна асуудалаар, национальна асуудалаар зохёолнууд, «Гүрэн ба революци» гэжэ В. И. Ленинэй ном болон бусад байна. Эдэ номууд хахартараа уншагданхай. Ном худалдадаг тэрэ үбгэнтэй хөөрэлдэбэбди. Эдэ номуудые тон ехээр уншана, илангаяа hурагша залуушуул уншадаг... гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Касабланкын, Танжерай, Марракешэй, Фесэй номой эдэ магазинуудта араб, француз, испан хэлэнүүд дээрэ Ленинэй зохёолнуудые заабол олохот. Уарзазат городой больницада хүдэлдэг грек угсаата врачай гэртэ В. И. Ленинэй зохёолнуудые хараа hэм.

Тифлет гэжэ заахан провинциальна городок. Тэрэниие тойроод винограднигууд, жасминай плантацинууд. Тифлет гоё hайхан шляпануудаараа суутай юм. Тэдэниие нютагайнь хүнүүд оёдог. Город соогуур гаража ябатараа тиимэ малгай худалдан абахын тула машинаяа байлгабаб. Шляпануудые худалдажа байhан хүнүүд намайе тойрошобо. Хүн бүхэниинь өөрынгөө бараа юрадхана. Наймаан дүүрэжэ, хөөрэлдөөн эхилбэ. Намайе хэн гээшэбта гээд асууна. Би тэдэнэртэ харюудаад, Советскэ Союз тухай мэдэхэ гүт гэжэ асуубаб. Тиэл түрүүлэн «Москва!», «Спутник!», «Түсэбтэ экономико...» гэжэ эндэ тэндэ дуугаралдана. Тиин гэнтэ «Ленин!», «Ленин!»... гэлдэбэ бултадаа.

Үхибүүд Владимир Ильич тухай намда олон юумэ хэлэжэ шаданагүй. Саhа ехэтэй холын ехэ Россида нэгэн алдартай суутай революционер...» байгаа гэжэ тэдэнэр дуулаhан лэ байба. Үхибүүд Ильич тухай мэдэhэн юумэеэ үрдилдэн намда хөөрэнэ. Тэрэшэлэн Касабланка портдо минии танил нэгэ докер Дуккали намда нэгэ заан дэбтэр харуулаа гэжэ хэлэбэб. Тэрэнь В. И. Ленинэй зохёолнуудые бэшэhэн конспектнь байба. Үхибүүдые шагнажа байхадаа, Касабланка портдохи минии хани хүдэлмэришэн шэнгеэр В. И. Ленинэй зохёолнуудые намайе тойроод байгааша эдэ хүхюутэй үхибүүд шудалха байха... гээд hанааб.

В. КАТИН, АПН-эй собкорр.

Рабат.

Табан жэлэй түрүүшүүл

АМЖАЛТЫН ТҮЛХЮУР БАРЯАШАД

Ямар нэгэн хүдэлмэришэн гү, али предприяти өөрын онсо илгаатай байдаг. Тэрээндэл али Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой модельнэ цех бусад цехүүдэй дундаhаа илгаатай. Гол илгаань — эмхи гурим.

...Ягаабтар үнгөөр шэрдээтэй хоёр дабхар ута байшангай үүдэндэ «Коммунис ажалай цех» гэhэн гаршаг холоhоо элеэр харагдадаг. Тус цех гурбан участок болон хубаардаг. Участок бүхэниинь ондо ондоо зүйлэй продукци бүгээн гаргахаар мэргэжэнхэй.

Цехэй гол участогуудай нэгэн болохо түмэр модельнүүдые хэдэг участогта ороо haатнай, ута залай нэгэ захаhаа нүгөө заха хүрэтэр жэрылдэн табигдаhан, токарна, слесарна, фрезернэ станогуудай аблан ямар нэгэн юрэ бусын хүгжэмдэл соностохо.

Эдэ станогуудые мэргэжэлтэй бэрхэ хүнүүд хүдэлгэжэ байдаг. Эндэ ажаллагшадай бултанайнь үбсүүндэ коммунис ажалай ударник гэhэн тэмдэг яларhаар үнинэй. Олохон хүдэлмэришэдынь ямаршье голодоhогүйгөөр, эрхим hайнаар ажалладаг дээрэhээ өөрын тамгатай болож, бүтээhэн зүйлнүүдээ тэрэ тамгаараа тушааха эрхэтэй болонхой. Тэдэнэй тоодо үнинэй фрезеровщигууд В. П. Лушенкова, И. А. Гуменюк, И. И. Калинин, токарь-моделист Ф. А. Воробьев болон бусадые нэрлэмээр. Уран бэрхэ эдэ дархашуулай бүтээhэн түмэр модельнүүд заводой булад, шэрэм, зэд шудхадаг цехүүдтэ орожо, тепловозууд болон электровозуудай запасной частьнууд болон гаража байдаг.

Участогай хүдэлмэришэд цех болон заводойнгоо бүхы коллективтэл адли табан жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдээр угтаха зорилгоор дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абанхай. hара бүриингөө даабари 2—3 үдэрөөр урид дүүргэхэ, бүтээн гаргаhан продукциингаа 95 процентые голодоhогүйгөөр, гэдэргэнь бусаалтагүйгөөр тушааха, уралан нарижуулгын дурадхалнуудые оруулhанайнгаа ашаар ехэ хэмжээнэй мүнгэ зоори алмаха, ажалай культурые наринаар сахиха гэхэ мэтэ мүрнүүд уялга доторынь бэшээтэй. Тэдэ уялгануудынь урагшатай hайнаар дүүргэгдэнэ.

— Манай участогта бүтээгдэhэн продукци заводой нэгэшье цехтэ гологдонгүйгөөр абтадаг, — гэжэ участогые даагша Степан Вахромеевич Балдынов хөөрэнэ.

Цехэй хоёрдохи участогта түмэрөөр бэшэ, харин модоор бүтээгдэhэн модельнүүдые хаража болохо юм. Уужам hаруул зал соонь модо тошылдодог янза бүриин станогууд табяатай. Тэдэ станогуудай хажууда хүдэлэгшэд альганай шэнээн модельhээ эхилээд метр хахад, хоёр метр шахуу томо модельнүүдые бүтээн гаргажа байдаг. Эдэ бүхы модельнүүд заводой шэрэм, булад, зэд шудхадаг цехүүдтэ абаашагдажа, электровозууд болон тепловозуудта табигдаха детальнуудые шудхалгада хэрэглэгдэнэ.

Орёо нарин эдэ модельнүүдые бүтээгшэдэй олонхинь нэгэ газартаа хори гаран жэл ажаллажа, тон харюусалгатай даабариие саг соонь дүүргэхээр мэргэжэнхэй. Участогай 9 хүдэлмэришэдынь эрхим шанартай продукци гаргадагайнгаа түлөө өөрын тамгатай болоо. Тэдээнэй нэгэн — нүхэр Елясовые абаад үзэе. 1947 ондо эндэ юрын хүдэлмэришэнөөр эхилhэн нүхэр Елясов мүнөө 5-дахи разрядай, эгээн дээдэ мэргэжэлтэй модельщик болотороо ургаад, токарь-модельщигэй хоёрдохи мэргэжэл шудалаа.

25 жэлэй турша соо таhалгарягүй ажаллажа байhан Василий Васильевич Стрельцов уран бэрхэ модельщик гэжэ участок соогоо магтуулдаг. Энэ хүн дипломгүй инженер гэжэ нэрлэгдэдэг болонхой. Үнэхөөрөөшье дүршэлтэй мэргэжэлтын ажаллажа байхыень улаан хаража hонирхохоор.

— Ямар нэгэн орёо модельнүүдые, жэшээнь, тепловозой зүрхэн болохо цилиндрэй моделиие чертежэй ёhоор бүтээхын тула арба гаран ондоо хайрсагуудые дархалха хэрэг гарадаг. Бүтээгдэhэн иимэ олон хайрсагууд шудхалгын цехтэ абаашагдажа, нэгэ бүхэли деталь болгогдон шудхагдадаг юм, — гэжэ нүхэр Стрельцов тайлбарилан хөөрэнэ.

Участогай эрхим хүдэлмэришэд П. П. Патутин, Г. А. Демин, И. А. Жидяев болон бусадай нэрэнүүд цехын хүндэлэлэй самбарта саг үргэлжэ бэшэгдэжэ байдаг.

Завод соогоо дэлгэрhэн мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ шалгаржа, дамжуулгын улаан тугта хүртэдэг модельнэ цехэй гурбадахи участогта модельнүүд бэшэ, харин тад ондоо продукци бүтээн гаргагдажа байдаг. Эндэ, столярна участогта хүдэлэгшэд, янза бүриин мебель дархалгаар мэргэжэнхэй. Мүнөө үедэ эндэ сервант, секретер, трюмо, телевизор табиха тумбочка, хүүгэдэй саадуудта хэрэглэгдэхэ таатай зохид модон оронууд, мүн бусадшье хэрэгсэлнүүд бүтээн гаргагдана. Ерэхэ 1969 онhоо эндэ бүри олон мебель бүтээн гаргагдахаар түсэблэгдэнэ.

Столярна участогайхид үнгэрэгшэ жэл цех соогоо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ шалгаржа, «Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ участок» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө hэн. Цех, завод соогоо шалгарагшад энэ жэлдэшье шударгы бэрхээр ажаллажа үргэлжэлhөөр.

— Манай модошо дархашуул ямаршье даалгабари саг соонь дүүргэхэ шадалтай, эрхим дээдын мэргэжэлтэд болонхой, — гэжэ участогые даагша Александр Христофорович Горячкин хөөрэнэ.

Гурбан участогhаа бүридэhэн модельнэ цехэй коллектив үнгэрэгшэ жэл Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ хабаадалсажа, заводой цехүүдэй дунда 8 дахин түрүүлээд, дамжуулгын Улаан тугта хүртэhэн байгаа. Тус цехэйхид мүрысөөндэ иигэжэ нэгэнтэ бэшэ түрүүлhэнэйнгээ, эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулhанайнгаа түлөө Октябриин hайндэрэй урда тээхэнэ «Коммунис ажалай цех» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн юм. Хүндэтэ нэрэ зэргэеэ наринаар сахижа ябаhан энэ цехэйхид 1968 оной туршадашье үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ дутуугүйгөөр ажаллана. Тиигэжэ цехэй hара бүриинь даабари 116—118 процент дүүргэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэйнь ажалай дүн эгээл энэ хэмдээ шахуу байhан юм.

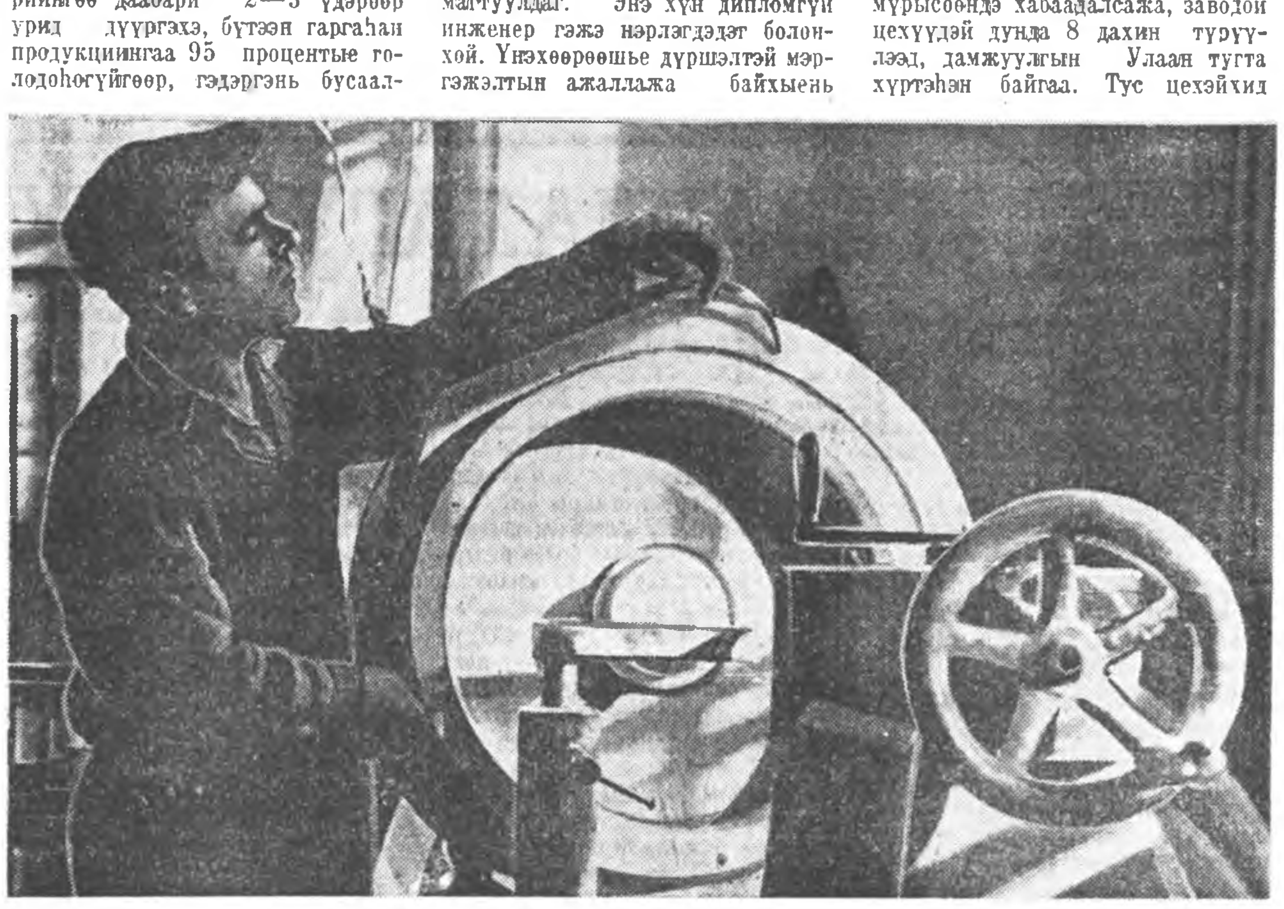
Коммунис ёhоор ажалладаг коллективэй амжалта туйлалгын гол нюусань юуб гэхэдэ, эндэхи хүдэлмэришэн бүхэн эрдэм мэдэрэлээ, шадабари мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлхые оролдоно. Цехэй хүдэлмэришэдэй 50 шахуу процентнь ямар нэгэн hуралсалда хабаадуулагдадаг байна. Хүдэлмэришэдэй нилээд олониинь үдэшын hургуулида, техникум болон институдуудта hуралсана.

Хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэhэнэйнгээ ашаар амжалтын түлхюур бүхөөр барижа ябаhан модельнэ цехэй коллектив табан жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид дүүргэхэ, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтаха гэhэн эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлнэ.

И. БУДАЕВ.



Дээдэ зураг дээрэ: бэлэн болгогдоhон мебель шалгагдана.



Тус цехэй эрхим хүдэлмэришэдэй нэгэн нүхэр Елясовай модоор хэжэ байhан модель доодо зураг дээрэ харуулагдана.

Авторай фото.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Олон үхибүүдые түрэжэ хүмүүжүүлhэн 187 эхэнүүдые «Эхын Алдар» гэжэ орденоор, «Эхын алдар» гэhэн медаляар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэhөө шагнаха тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1968 оной ноябриин 21, 26-да указуудые гаргаба. Энэ указуудай үндэhөөр Зэдын аймагhаа 22 эхэ, Улаан-Үдын — 17, Хориин — 10, Хэжэнгын — 7, Хяагтын — 30, Загарайн — 13, Кабанскын — 12, Мухар-Шэбэрэй — 8, Яруунын — 43, Түнхэнэй — 9, Баргажанай — 8, Баунтын — 4, Ахын аймагhаа 2 эхэ иимэ орден, медальнуудаар шагнагдаха болоhон байна.

Зэдын аймагай Борьёогой совхозой хүдэлмэрилэгшэ Татьяна Ивановна Дуринова, Хяагтын аймагай Ехэ-Нугын совхозой хүдэлмэрилэгшэ Цырен Дашиевна Норбоева, Мухар-Шэбэрэй аймагай Галтай нютагай гэрэй эзэн эхэнэр Янжима Раднаева, Яруунын аймагай Зүүн-Үльдэргэ нютагай гэрэй эзэн эхэнэр Таисья Федоровна Вороненко, Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн Будадари Цыренжаповна Гуробазарова, Яруунын аймагай Зүүн-Үльдэргэ нютагай гэрэй эзэн эхэнэр Анна Ивановна Терентьева гэгшэд «Эхын Алдар» гэжэ нэгэдэхи шатын орденоор шагнагдаhан байна.

Зэдын аймагай Дээдэ-Тори нютагай гэрэй эзэн эхэнэр Цыренжап Содномпиловна Доноева, Зэдын аймагай Оёорой совхозой хүдэлмэрилэгшэ Намжилма Жалсановна Золтуева, мүн тэрэ аймагай Ториин совхозой хүдэлмэрилэгшэ Мария Дмитриевна Кобелева, Мухар-Шэбэрэй аймагай Харгана нютагай гэрэй эзэн эхэнэр Дарижап Гунтуповна Аюшеева, Хориин аймагай Тээгдэ нютагай гэрэй эзэн эхэнэр Рауль Гильфановна Филиппова, Хэжэнгын аймагай Михайловка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Татьяна Борисовна Александрова болон хамта дээрээ 24 эхэ «Эхын Алдар» гэжэ хоёрдохи шатын орденоор шагнагдаа.

Мүн энэ указуудаар «Эхын Алдар» гэжэ гурбадахи шатын орденоор 28 эхэ, «Эхын алдар» медаляар хамта дээрээ 129 эхэ шагнагдаhан байна.

ХИЛЫН СААДАГАА

РАДИО ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН

ДРВ-гэй делегациин ...жда хэhэн мэдүүлгэ

...ИЖ. (ТАСС). Париждахи дүрбэн талын зүблөөндэ хабаадалсахаар байhан тухайгаа Вьетнамай Демократическа Республикын делегаци Вьетнамай Национальна фронтын делегациин зүбшэл абалсан мэдээ. Энээн тухай ДРВ-гэй делегацида толилhон мэдүүлгэ соо хэлэгдэнхэй.

...талын уулзалга хэхые манай ...эн тухай американ талын тараагдаhан суу худал гээд мэдүүлгэ ...заагданхай. Эсэргүүсэлтын хүсэн ...хүтэлбэрилдэг ба ехэ илалта ...е туйлаhан Национальна сүлөөрэлгын фронт Урда Вьетнамай хүн зоной ...түлөөлэгшэнь мүн, Урда ...нда хамаатай бүхы асуудал ...узэхэ эрхэ түлөөлэлгэтэй гээд ...й делегаци онсолон тэмдэглэжэ байна.

...оговор эсэслэн баталагдаба

...ДОН. (ТАСС). Ядерна зэбсэг дэлгэрүүлхэгүй тухай договорые Англи эсэслэн баталба. Тус ороной договорто июлиин 1-дэ гар табиhайгаа. Энээн тухай гадаадын хэрэгэй талаар гүрэнэй министр ...алли общинануудай палатын ...дээрэ ноябриин 27-до мэдээлжэ байна.

...глиин правительство хадаа ...зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй ...договорые түргэнөөр хүсэндэнь ...а, энэ зэбсэгэй таралгые зайлуулха гэшэ угаа шухала хэрэг болоно гэжэ тоолоно. Бусад гүрэнүүд ...hаа шадаал hаа түргэнөөр жэ... байха гэжэ бидэнэр найданабди ... Малли ядерна зэбсэг тараан ... тухай договорые Англиин эсэслэн ...талhан тухай соносхоходоо мэдэ...hэн байна.

Вьетнам арадай хараа бодол

ХАНОЙ. ТАСС-ай корреспондент С. Афонин иигэжэ дамжуулна: Вьетнам тушаа Париждахи зүблөөндэ Сайгоной захиргаанай хабаадахаар бэлэн байhые, США-гай правительствын ноябриин 26-да хэhэн мэдүүлгые худал, хүлеэн абахаар бэшэ шэнжэтэй гээд Ханойн тушаалта хүнүүд тоолоно.

Парижда болохо хэлсээндэ Сайгоной туhамаршад «хүтэлбэрилхы үүргэтэй» гэжэ США-гай правительствын мэдүүлгэ соо хэлэгдэhэн хубинь гай-хал түрүүлнэ гээд Ханойн шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ. Тэдэнэр Сайгоной засаг түрэ хадаа Вьетнамдахи дайн байлдаае саашаданъ үргэдхэхын тулада Холбоото Штадуудай хэрэглэдэг зэбсэгынь болоно гээд онсолон тэмдэглэhэн байха юм.

Париждахи хэлсээнэй шэнжыень буруугаар харуулха, Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын нэрэ хүндые хухалха зорилгоор США-гай правительство мэдүүлгэ хээ гэжэ Ханойн тушаалта хүнүүд онсолон тэмдэглэнэ, энэнь юун дээрэhээ харагданаб гэхэдэ, Холбоото Штадууд хадаа Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтые бэеэ даанхай, тэгшэ эрхэтэй тала гэжэ мэдэрнэгүй.

Вьетнамда гаргадаг эзэрхэг түримхэй hанаашалгаhаа арсахые Холбоото Штадууд үшөө хүсэнэгүй. Вьетнам арадай аша туhада таарууутаар Вьетнамай асуудал зүбөөр шиидхэхээр бэлэн байhанаа Холбоото Штадууд элирхэйлнэгүй гэжэ США-гай правительствын мэдүүлгэ харуулна. Урда Вьетнамдахи эзэрхэг түримхэй дайн байлдаае шангадхажа үргэлжэлhөөр, Сайгоной засаг түрэдэ али бүхы туhаламжа үзүүлhээр, тиихэдээ Вьетнамай Демократическа Республикын эрхэ сүлөө ба аюулгүй байдалда халдан орохоhоо арсадаггүй США-дахи түсхай этэгээдүүдэй хараа бодолыень США-гай правительствын мэдүүлгэ харуулна гэжэ Ханойн тушаалта хүнүүд тэмдэглэнэ.

Орон доторхи бодото оршон байдалые хараада абабал, Париждахи зүблөөн хадаа нэгэ талаhаа Вьетнамай Демократическа Республикын ба Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын, нүгөө талаhаа Холбоото Штадуудай хоорондохи хэлсээн байха ёhотой гээд Ханойн тушаалта хүнүүд онсолон тэмдэглэнэ. Сайгоной захиргаае Урда Вьетнамай Национальна фронтшье, Вьетнамай Демократическа Республикашье мэдэрдэггүй.

Париждахи хоёр талын зүблөөн тухай США-гай правительствын ба Сайгоной захиргаанай табидаг тезис хүлеэн абтажа шадахагүй, буруушаагдаха ёhотой гээд Ханойн тушаалта хүнүүд тоолоно.

Урагшагүй уулзалга

АФИНА. (ТАСС). Европын урда талын хубиин НАТО-гой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин мэдэлдэ ородог Италиин, Грециин, Турциин армиинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөн Афинада болоод, ноябриин 27-ной үдэшэ дүүрэhэн байна. Зүблөөнэй hүүлээр ямаршье коммюнике толилогдоогүй.

Европын тус районда НАТО-гой абаха сэрэгэй хэмжээ ябуулгануудтай холбоотой асуудалнууд зүблөөн дээрэ хэлсэгдэhэн байна. Хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhоор зүблөөндэ хабаадагшадай хоорондо горитой арсалдаан гаража, ямар нэгэн бодото хэмжээ хараалан абажа шадаагүй.

Грециhээ жэшээ абан, өөрынгөө гэртэ «гурим тогтоохыень» НАТО-гой бусад оронуудые Грециин номнолшод энэ уулзалгын үедэ «уряалhан» байха юм.

Араб партизануудай ябуулганууд

КАИР. (ТАСС). Израилиин эзэмдэгшэдтэ эсэргүүгээр араб партизануудай хэдэг ябуулганууд нэгэшье үдэр замхадаггүй.

Палестинын «Аль-Асифа» гэжэ организациин коммюнике тэндэ тараагдаа. Энээнэй ёhоор, Израилиин хэдэн сэрэгэй машина партизануудай табиhан минэнүүд дээгүүр hаяхан гаража тэhэрээ. Израилиин сэрэгэй түхеэрэлгэнүүдые, ажаглалта хэдэг түрүү пунктнуудые партизанууд ракетэнүүдээр нэгэнтэ бэшэ буудаа. Эдэ бүхы ябуулгаhаа уламжалан, израиль олохон солдат ба офицер алуулhан, шархатаhан байха юм.

Пекинэй дурадхалые США-да hонирхолтойгоор угтаба

ПЕКИН. (ТАСС). КНР-эй МИД-эй хэблэлэй таhагай түлөөлэгшын мэдүүлгые Синьхуа агентство дамжуулаа. Элшэн сайд зэргэтэйшүүлэй хабаадалгатайгаар Варшавада боложо байhан хитад-американ хэлсээнүүдэй 135-дахи заседаниие Хитадай тала унжагайруулна гэжэ америкынхидэй баталан хэлэдэгынь үнэн ушартай тааралданагүй гээд дурсагдаhан мэдүүлгэ соо хэлэгдэhэн байна. США-гай президентын hэлгэгдэхээ байhантай дашарамдуулан, ээлжээтэ уулзатгые хойшолуулхань американ талада шухала болоhон байгаа. Энэ ушарые хараада абахаар бэлэн байнабди гэhэн hанамжа тус мэдүүлгэ соонь хэлэгдэhэн байха юм. Хитад-американ хэлсээнэй 135-дахи заседаниие ерэхэ жэлэй февралиин 20-до зарлаха дурадхал оруулhан бэшэгые КНР-эй хэрэгүүдээр Польшодо байдаг этигэмжэтэ энэ оронгдохи американ элшэн сайдта эльгээhэн байна гээд КНР-эй МИД-эй түлөөлэгшэ мэдээсээ.

Хитадай Тайвань аралhаа американ сэрэгүүдые гаргаха тухай урда тээнь хэдэн удаа дахин хэгдэhэн эрилтэ КНР-эй МИД-эй түлөөлэгшын мэдүүлгэ соо лаблагдана, «энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха табан гол ёhон тухай хэлсээ» США-тай баталхаар Хитадай бэлэн байhаниинь элирхэйлэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). 1969 оной февралиин 20-до элшэн сайдуудай ээлжээтэ уулзалга үнгэргэхэ тухай Хитадай дурадхалые США-гай правительство хүлеэн абаха хүсэлэнтэй, энэ асуудалаар Никсонэй түлөөлэгшэтэй правительство зүбшэл хээ, Пекиндэ харюу бэлэдхэжэ байнхай гээд «Нью-Йорк таймс» газетэ мэдээсэнэ. Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха табан гол ёhон тухай хэлсээ баталха тушаа Пекинэй дурадхалда Джонсоной правительствын дээдэ тушаалта түлөөлэгшэд «ехэ hонирхолтойгоор хандаа» гээд «Нью-Йорк таймс» ноябриин 28-да мэдээсэhэн байна.

Хуулиин проект hайшаагдаба

ПАРИЖ. (ТАСС). Правительствын оруулhан нэмэлтэнүүдтэйгээр 1969 оной бюджет тухай хуулиин проектые Национальна суглаан 391 дуугаар hайшаагаа, 91 дуун арсажа үгтөө. Эдэ нэмэлгэнүүдэй ёhоор бюджедэй оршоhоо гаршынь ехэ байлгань 6,4 миллиард франк хүрэтэр хороогдоhон байгаа гэжэ мэдээжэ. Энэ хайшан гэжэ хороогдооб гэхэдэ, налог нэмээгдээ, бюджедэй зарим статьянуудай hомолотнууд бага болгогдоо.

Хуулиин проектые демократическа ба зүүнэй үзэл баримталдаг хүсэнүүдэй федерациин түлөөлэгшэдтэй хамта арсажа дуугаа үгэhэн депутадууд коммунистнууд ондоо проект дурадхаhан байна. Хонжоо наймаашадта налог тохожо, сэрэгэй гаргашын 4 миллиард франкаар хороожо, томо монополинуудта үгтэhэн хүнгэлэлтэнүүдые болюулжа алмалтануудые хэхэ, налогой демократическа гурим тогтоохо эрилтэнүүдые тэдэнэр хэhэн байха юм.

1969 оной бюджет тухай Национальна суглаанай баталан абаhан хуулиин проект сенадай үзэмжэдэ дамжуулан үгтөө.

Япон профсоюзуудай тэмсэл

ТОКИО. (ТАСС). Япон-американ аюулгүйн договорые болюулхын тулада бүгэдэ ниитын забастовконуудые үнгэргэхэ хүрэтэр, тэмсэлэй бүхы аргануудые хэрэглэхэ гэжэ Японой Профсоюзуудай генеральна совет (СОХИО) hанаашалжа байнхай.

Болзоройнь 1970 ондо хүсэхэ япон-американ аюулгүйн договорые усадхахын түлөө шанга тэмсэл хэхээр Профсоюзуудай генсовет түсэблэнэ гээд Японой Профсоюзуудай генсоветэй генеральна секретарь А. Иваи Китакюсю городто ноябриин 27-до үгэ хэлэхэдээ мэдүүлhэн байна.

Приштиндэ демонстраци болобо

БЕЛГРАД. (ТАСС). Косово ба Метохи гэжэ автономито хизаарай түбэй город болохшо Приштиндэ хэдэн зуун хүнэй хабаадалгатай демонстраци ноябриин 27-до болоо гээд ТАНЮГ агентство мэдээсэнэ. Демонстрациин үедэ тулалдаан болоо. Шархатаhан хүнүүд бии.

Энээнтэй дашарамдуулан хизаарай гүйсэдхэхэ суглаанай толилhон мэдээсэл соо иигэжэ заагдана. Демонстраци хархис шэнжэтэй, СФРЮ-гэй конституционно байгуулалтада эсэргүүгээр шэглүүлэгдэнхэй.

Энэ автономито хизаарай бусад гурбан hуурин газарта иимэ, үсөөншэг хүнэй хабаадалгатай демонстрацинууд үнгэрhэн байна.

Хашалта хэhээлтые буруушаалга

ГУАЯКИЛЬ. (ТАСС). Эквадорой Коммунис партиин Центральна Комитет, Арадай демократическа союзай национальна хүтэлбэри хамтын мэдүүлгэ толилжо, Эквадорой правительствын бэелүүлдэг хашалта хэhээлтын политикые буруушаагаа.

Эль-Оро провинциин зарим городуудта үнгэрэгшэ неделидэ забастовко хэгшэдэй ба полициин хоорондо горитой тулалдаанууд болоджо, найман хүн алуулаа, хэдэн арбаад хүн шархатаа. hуралсалай эрхэ байдал hайжаруулха эрилтэ хэhэн эдэ городуудай hурагшадтай талархалгын тэмдэг болгон забастовконууд хэгдэhэн байгаа.

Хүдэлмэришэн ангиин, таряашадай болон студентнүүдэй нэгэдэл бэхижүүлхыень, демократическа шэнэдхэлгэнүүдэй түлөө бүри амжалтагайгаар тэмсэхыень Эквадорой ажалшадые хоёр парти уряалhан байна.

Цэдэн ГАЛСАНОВ

ЛЕНИН БАЙГАЛ ДЭЭРЭ

(Ильич тухай үгүүлэл)

1

«Байгал далайн хаягаар
Бамба сэсэг залаараа,
Бамба сэсэгэй һалаагаар
Багшын һургаал алтараа.
Буряад зоной үбсүүгээр
Булад одон заяараа,
Булад одоной хушуугаар
Ленинэй дүрсэ туяараа»,—
Иигэжэ дуулан һуугааша,
Иигэжэ хуурдан татааша
Ехэ үльгэрөө захалһан,
Ерэн наһаяа шахаһан,
Ерээдүйе зүгнэһэн
Ерэнцэйн Бобой үбгэн.
Хурдан хүлэгэй хилгааһаар
Хуурдан һуухынь шагнаа хүм.
Хүндэтэ багша Ленинтэй
Хөөрэлдэн байхынь хараа хүм.
Долоон хоног утатай
Далай үльгэрһөөнь дундалһуу,
Дууһынь амталха бэрхэтэй,—
Дундахил һабагшынь удхалһуу.

2.

Барга һайхан Баргажанай
Баян-Голынь һайхан даа,
Үндэһэн буряад угсаатанай
Үни холын нютаг даа.
Имнэ һайхан нютагые,
Имнэ тарган газарые
Үлгэн ехэ дэлхэйнгээ
Үбсүүн дээрэш бэдэрээ һаа,
Номин хүхэ тэнгэриингээ
Нюрган дээрэш бэдэрээ һаа,
Олохонь шухаг байха гээд
Онтохошод сэсэрхэлдэдэг.
Нээрээш һанаад үзыт даа,
Нюдөеэ аняад һуугыт даа:
Уула Бархан—түшэгынь
Огторгой тулама үндэр гээ,
Үзүүр хуша, шэнэһэниинь
Үүлэндэ хүрэмэ ербэгэр гээ.
Таляан нуурайнь шубууд
Аллаһа батаганадли элбэг гээ,
Тала дайдынь малнууд
Тэнгэриин мүшэдли дэлбэг гээ.
Ой тайгынь ан гүрөөл
Ооглоод барима олон гээ,
Гол мүрэнэйнь загаһад
Гараараа дарама номгон гээ.
Юһэн эрдэни баялигынь
Юулэмэ удхама—дүүрэн гээ,
Арбан түмэн аршааннинь
Анагаал шэдеэр түгэс гээ...

3.

Барга һайхан Баргажанай
Баян-Голынь һайхан даа,
Үндэһэн буряад угсаатанай
Үни холын нютаг даа.
Баян-Голдо байражаһан аад,
Барлаг юундэ ябаа юм,
Үни холоһоо һуурижаһан аад,
Үгытэй юундэ байгаа юм?
Дабхар дулаан тайгатай аад,
Дааража юундэ һуугаа юм,
Холуур суурхаһан булгатай аад,
Хубсалжа юундэ ядаа юм?
Үгэ дуулама ангуудтай аад,
Үлһэжэ юундэ зүдэрөө юм,
Үнгын шэдитэ аршаантай аад,
Үбшэлжэ юундэ үсөөрөө юм?
Эрэлхэг хүбүүдээр олон аад,
Эрхэ сүлөөгүй зобожо,
Үльгэр домогоор далай аад,
Үзэг номгүй төөрижэ,
Эртэ урдаһаа нааша
Элинсэг хулинсагаа залган,
Имнэ баян талада
Интэрээ юундэ ядараа юм?

4.

Барга һайхан Баргажанай
Баян-Голойнь эхиндэ,
Баруун-хойшоо урдаһан
Баргажан мүрэнэй адагта,
Анша малша буряадай
Анха хүлөө табиһан
Аглаг гоё газарта
Адуун шулууи хүһөө бии.
Хүлөө табиһан буряадай
Хүһөө шулууи—дурасхаал
Хүнэй хэлээр зугаалха
Хүсэтэй эдитэй байба ха.
Үбгэ эсэгэеэ дууряаһан
Үбгэд хүгшэд хаяаран,
Ойро холын юумые
Нюдэнэй шэмэг болгожо,
Ута богони һонинине
Шэхэнэй хужар болгожо,
Хурдан хүлэгэй хилгааһаар
Хуурдан һуудаг байгаа юм,
Байгал далайн заяагаар
Багшаяа дуудадаг байгаа юм...

5.

Долоон хоног утатай
Далай үльгэрөө дархалһан
Хүндэтэ Бобой баяртай,—
Хүшөөгэй хажуудань һуугаад,
Аполлон Тороевой онтохо
Аман соогоо буйлуулжа,
Ангаад хоолойн мохитоо һаа,
Аяга сайгаар ходоруулжа,
Тороод, үгын мохордоо һаа,
Тараг сэгээгээр тодоруулжа,
Баран залуу Баргажанай
Дорьбошотор дуулаба,
Байгал үбгэн далайн
Доһолшотор хуурдаба...
«...Хүлтэй хүнэй гэшхээгүй,
Хүлэг морилой гүйгөөгүй
Дабашагүй дабаан өөдэ
Даба дабаһаар дабаба.
Араата хурса шулууһаа
Адалдажа ябаад,
Байсын эрмэг шулууһаа
Барилдажа ябаад,
Туяата наран доро
Хүлэржэ ябаад,
Туулган мүндэр доро
Хүлдэжэ ябаад,
Өөдөө абиржал мэдэбэ,
Үүлэндэ дүтэлжэл үзэбэ.
Үнгын һайхан булагууд
Үнгэ үнгөөрөө үзэгдэжэ,
Зүһэнэй һайхан сэсэгүүд
Зүһэ зүһөөрөө харагдажа,
Урин нюдынь уряална,
Ухаан зүрхынь хурайлна.
Ургамал модоной үндэһэнһөө
Таталдажа ябаад,
Ургы ногооной үзүүрһээ
Аһалдажа ябаад,
Хүйтэндэ хүлдэжэ ябаад,
Нойтондо норожо ябаад,
Манан соогуур төөрижэ ябаад,
Уһан соогуур ойможо ябаад,
Алирһа, һамараар хоолложо
ябаад,
Аршаан булагһаа умдалжа
ябаад,
Агы шулуун дор унтажа ябаад,
Уулын бүргэдтэй зугаалжа
ябаад,
Огторгойн оройдо,
Одо мүшэдэй зулайда,
Мүнхын һургаал гэдэг
Мүнгэн сагаан һарьдагта
Арай гэжэ хүрэжэ,
Абиран дээрэнь гаража,
Тэндэ нюумал хэбтэһэн
Тэмээн шулуу олобо,
Энээн доро одоошье
Эрдэни хайрсаг хараба.
Тииһэн яаһан бэеэрээ,
Тэрэ эрдэни хайрсагаа
Түмэршэ дархадай барюулһан
Түүхын оньһон түлхюурээр
Ханхинаса нээбэ,
Хаба шадалаа мэдүүлбэ.
Ажалша зондо бэшэгдэһэн
Алтан һудар номууды
Абажа уншан байхадань,
Алтан бэлигээ гүйлгэхэдэнь,
Мэдэгдээгүй холын хизаар
Мэдэгдэжэ, урдань дараиба,
Ойлгогдоогүй һайхан газар
Ойлгогдожо, урдань хурылба.
Мянга гараһан мэргэнэй
Мүнхэ захяаень шагнаба,
Зобон тулин һууһан
Зонойнгоо байдал һанаба.
Амандаа абтай боложо,
Хэлэндээ хэбтэй боложо,
Ухаан дээрээ ухаа нэмэбэ,
Зүрхэн дээрээ зориг нэмэбэ.
Үнэн сэсэн номуудаа
Үшөө саашань гүнзэгылнэ,
Үрэ сэсэг хоёртоо
Үлүү ехээр үнгэлүүлнэ.
Тиигэжэ, тэнгэриин зүйдэлөөр
Тэмсэлэй сахилгаа сахилуулба,
Аадарай сахилгаан сооһоо
Аянгын һомо харбуулба,
Аянгын һомон сооһоо
Арадтаа һургаал бадаруулба,
Арадай һургаал сооһоо
Алтан уряал зэдэлүүлбэ:
«Үгытэй хүн хододоо
Үлэн хооһон ябахагүй юм,
Баян хүн мүнхэдөө
Бардам ноён ябахагүй юм;
Хүдэлмэришэн таряашан хоёр
Хүсэ зоригоо зангидабал,
Хадые хамхалха юумэл,
Уулые оглолхо юумэл,
Хараагүй юумэеэ харахабди,
Үзөөгүй юумэеэ үзэхэбди,—
Үгытэй зон баяжаха,
Баян амитан хооһорхо:
Зүгөөр имнэ байдал
Зүндөө өөрөө ерэхэгүй,—
Тэмсэлэй шанга тэмсэлээр,
Байлдаанай халуун байлдаагаар
Хуули засагаа буляахабди,
Хуушан байдалаа шэнэлхэбди,
Эрхэ сүлөөгөө абахабди,
Эрдэм бэлигээ гүйлгэхэбди...»

(Түгэсхэлынь хожом гараха)



Үнгэрһэн амаралтын үдэр оперо, баледэй театр соо Буряадай хореографическа училищиин һурагшадай концерт болоо. Эдир харагшадта «Фея кукол» гэжэ хоёр акттай балет харуулагдаа. Энэ балет СССР-эй арадай артистка Л. П. Сахьяновагай хүтэлбэри доро табигдаһан юм. Зураг дээрэ: училищиин һурагшадай бэлдэһэн баледэй нэгэ сценкэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.



ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ.

☒ **В. И. Ленин тухай шүлэг.**

☐ Б. Жанчиповай шүлэгэй суглуулбари тухай.

☒ **Гунга Чимитовэй шэнэ басни.**

Хорон хурса шэмхүүрээр
Ходо хазан мушхаһан
Хонгёо һалхин — бэшхүүрээр
Ходоро ходоро үлеэһэн
Буурал сагаан үбэлнай
Бууржа ерэбэ газаамнай.
Байгал үргэн далай
Байжа ядан салгидаа.
Шэрэм хүндэ мүльһэд
Шэлгээсэлдэн бэе бэеэ
Эрьеын шулуун байсые
Ээлжээгээр мүргэнэ.
Мүнгэн жэжэ тоборюулгад
Мүшэд шэнгеэр сасарна.
Тогоон соохи өөхэндэл.
Тогтонгүйгөөр хайлана.
Үбэл баряад бугуули
Үбгэн Байгалда дүгэлэнхэй.
Бараан ехэ долгидые
Барижа ядан гэтэнхэй.

Н. ЯХНОВЕЦКИЙН фото.



Арсалан ЖАМЬЯЛОН

ХОДОДОО ЗАЛУУ КОМСОМОЛ НАҺАН

Юрын хүнэй залуу наһые
Юунтэй жэшээд магтан
дуулалтайб?
Залан ульгам энэ хаһые
Зандань яагаад буулган
зуралтайб?

Залуу наһан—
Хуби заяанай зүргэ нээһэн,
Хаба шадал, бэлиг түхөөһэн
Сэбэр арюун үүрэй толондол,
Сэлмэг үдэр, халуун нарандал,
Унтархагүй наһан.

Залуу наһан—
Номоной хүбшэдэл тэртэтэй
Нугархай жэбжэгэр бэе,
Уршалаагүй, дүүрэн гэрэлтэй
Урмашахаар улаахан шарай—
Һалбарһан хаһа.

Залуу наһан—
Булаг мэтэ тунгалаг хонгор
Буурашагүй тодо, гүн хараса,
Хара һанаанда абтаагүй һонор
Хани нүхэдэй үнэншэ сэдьхэл—
Ирагуу хонгёо хаһа.

Зориг дүүрэн хододоо залуу
Золтой хүхюун, хонгёо наһан!

* * *

Хонгёо наһан—
Хольн аянда түрүүлэн
дабхидаг,
Хорон хүйтэнние хүүртигээр
гаталдаг,
Хада уулада, хүбшэ тайгада,
Хаанаш хаагдангүй харгы
гаргадаг
Хаба шадал, зориг хүсэл.

Хонгёо наһан—
Халуун зүрхэнэй ошон
шэрээдэһээр
Талын хүлэгэй гүйдэл
түргэдхэн,
Талаан бэлигэй далижан
жэргэхээр
Һанаан бодол урагшань
эршэдхэһэн
Һайхан, шуумар эрмэлзэл.

Хонгёо наһан—
Газар дээрэшье шадал
мэдүүлһэн,
Газар дорошье шэди үзүүлһэн,
Үргэн далайншье долги
эсхүүлһэн,
Үндэр огторгойншье оройе
һэтэлһэн
Комсомол солото наһан.

* * *

Комсомол наһан —
Хорёод онуудай тэмсэл соо
түрэжэ,
Хотоной һургуули эхилэгшэдэй,
Ангиин дайсадта эрид зүрижэ
Алуулһан эрэлхэг, түрүү
нүхэдэй
Шулуун зоригойнь гэршэ.

Комсомол наһан —
Гушаад онуудта эхи табижа,
Гуламта түхеэрэн колхоз
байгуулһан,
Газар хахалан таряа тарижа,
Габьяа солын һүлдэ
мандуулһан
Шэнэ ажалай эршэ.

Комсомол наһан —
Дүшөөд онуудай һүртэ да...
Дүлэ саража, үнэнние абар...
Дэлхэй түбиин энхэ тайбан...
Нангин тугые батаар барь...
Зоной баатаршалга.

Комсомол наһан —
Табяад онуудта ГЭС бодхо...
Табан жэлэй манлайда жагс...
Замбуулинай маршрут тодо...
Замай холые нээжэ шадаһан
Алдарта дабшалга.

Комсомол наһан—
Жараад онуудай мүрысөө
хурда...
Жабхаланта һайндэрые угта...
Жаргалта һайхан байдал маг...
Жагсаал бүхэндэ дабтан
дуула...

Омог баярай дэбисэ.

Комсомол наһан —
Хододоо залуу хонгёо наһан
Холын хараае тодо болгожо,
Ашата Ленин багшын зааһан
Арюун замаар урагшаа зори...
Арад түмэндэ жэшээ болоо...

Хододоо залуу, хонгёо хаһа...
Хото, хүдөөгэй амжалта
бүх...

Табин тэгшэ алдарта наһан...
Халин дэбэрһэн баяраа
дэлб...

Хүхюун дуугаар магтаал эх...
Комсомол солотой залуу үе...

Мэлс САМБУЕВ

АШАТА ХҮҮГЭДЭЙ АЛХАЛАА

1.

Баатар Совет оронойм
Баян дэлгэр хойморто
Мантан ехэ һайндэр
Мандан гаража ерээ!
Арбан долоодохи ондо
Анха түрүүнхеэ зэдэлһэн
Түүхэтэ хубисхалай дохёо
Түби дээгүүр нэерээ!

2.

Жаргаланта һайхан сагай
Жабхаланта оршон байдалда
Улаан Октябриин жагсаалые
Уран хүүгэднай захалаа.
Аятай хүхюун дуугаа
Аялга гоёор татажа,
Ээм ээмээ түшэлсэн,
Эбтэй һайнаар алхалаа.

3.

Согтой баярай урманда
Сортоо һайханаар хубилһан
Улас хотымнай талмайнууд
Улаан тугуудаар далбаа.

Олондо танил зурагһаа
Онсо сэсэн Ильичнай
Аглаг орьёл тээшэ
Ашанараа уряалан даллаа.

4.

Зэлэтэ жагсаалда мүнөө
Зэргэлэн ябагша хүүгэдна...
Үбэлэй Ордонние добтолог...
Үнэншэ ашанар гээшэл,
Эсэгэ ороной дайнда
Ээрхэг дайсадые илагша
Эрэлхэг зоригто баатарнууд...
Эрхим үрнэр гээшэл.
Арад, яһатан бүгэдын
Аһан ехээр хүсэгшэ
Баярта гэгээн ерээдүйн
Баатар ээд гээшэл.

5.

Түрэл Совет оронойнгоо
Түрэһэн үдэрые пионернүү...
Удха түгэс хэрэгүүдээр
Угтан ерэдэг алдартай,
Имэл дээрэһээ тэдэнэрэй
Инаг хөөрхэн шарайнууд
Гэгээн һаруул баяраар
Гэрэлтэн байнал аятай!

Номой шэнжэлэл

ГАЗАРДАХАГҮЙ ШҮЛЭГҮҮД

Манай Буряад орондо эхин номуудаа һаяхан гаргаһан уран шүлэгшэд үсөөн бэшэ. Энэ ушар юу гэршэлнэб гэхэдэ, мүнөө залуу совет хүнэй сэдьхэл баянтай, ухаа хурдантай байһые, бэлиг хаба, эрмэлзэл түгэс байһые гэршэлнэ гээшэ ааб даа.

Гэхэ зуура, залуу поэдүүдэй түрүүшын номууд баран уран һайханай үндэр шанар шэнжэтэй гэжэ хэлэхын аргагүй. Нэгэ зариманиинь поэдэй өөрынь гэмээр, нүгөө зариманиинь редакторай гэмээр һанаһанда яашье хүрэдэггүй.

Энээн тушаа һаяхан «Литературна газетын» хуудаһан дээрэ Совет ороноймнай олон тоото шүүмжэлэгшэд тон һонирхолтой, удха түгэлдэр дэлгэрэнгы хөөрэлдөө эмхидхээ. Тэдэнэй гол һанамжа юуб гэхэдэ, уран шүлэгшын түрүүшын ном соо бодото поэт хүнэй шэнжэ, дүрсэ түхэл, сэдьхэлэй орьёлоон, ухаан бодолой хүлгөөтэ сахилгаан ялагас байса харагдаха зэргэтэй. Ушар имэһээ поэт бүхэн өөрынгөө түрүүшын ном хэблүүлжэ, үргэн ниитэ уншагшадта бэлэглэхэ хэрэгтэ тон харюусалгатайгаар хандаха ёһотой болоно бшуу. Ёһото поэт хүн сааһан дээрэ хооһон нэрэеэ үлөөхын тула бэшэ, харин хүн зоной зүрхэ сэдьхэл соо жабхалан, эршэ зоригой элшэ гэрэл бадаруулхын тула ажаһуудаг, ажалладаг, дууладаг.

Һаяхан манай Буряадай номой магазинуудта «Хээрын сэсэгүүд» гэжэ нэрэтэй шүлэгүүдэй шэнэ согсолбори оробо. Авторынь Яруунын аймагай Үльдэргэ нютагта түрэһэн Булат Жанчипов. Энэ нүхэрнай ургажа ябаһан залуу поэдүүдэймнай зэргэдэ үсөөнөөршье һаа, уянгаар һайхан шүлэгүүдые найруулдаг намтартай. Анха түрүүшын «Тэмээн уула» гэжэ шүлэгынь 1957 ондо «Буряад үнэн» газетэдэ толилогдожо, баранай анхарал хандуулаа һэн. Тиихэдэ энэ зохёолтой танилсахадаа, бидэ залуушуул авторайнь бэлигтэй байһанда этигэжэ, иинэ шүлэгүүдынь һонирхон хүлеэдэг болоо бэлэйбди. Һүүлээрнь хаанашье, ямаршье сагта ябахадаа, халуун зүрхэнэйнгөө баяр баясхалан, гуниг уйлхар нюусагүйгөөр хубаалдаһан залуу поэдэй шүлэг-ханитай болоходоо баярлаһаар энэ хүрэжэ ерэбэбди даа.

Тэрэ холоһоо эхилһэн баяргаа хүлеэлгэмнай мүнөө, энэ наһанаймнай замда хонхо мэтээр жэнгирэн, «Хээрын сэсэгүүд» гэһэн уянгата шүлэгүүдэй ном болоод, гартамнай оробо. 36 хуудаһатай энэ бинныхан нойые гүн сэдьхэлээр анхаран анхаран уншахаар, тиихэдээ гуурһа батаар барьһан, гурган дуулаха бэлиг хабатай нүхэрэйнгөө урин налгай пырай, солбон габшагай бэе эли тодоор хараһан шэнги болонобди.

Минии һанахада, даб дээрэ Булат Жанчипов мүнхэ ниигэм байгаалиие гуурһанай хурдаар зураглан, хүнэй сэдьхэлэй һайханиие домоглон харуулһан шүлэгүүдые найруулха нэнгин хэрэгтэ яһалхан амжалтануудые түйланхай шэнги. Жэшээ болгон, «Үдэшын түймэр» гэжэ найман мүртэй шүлэгыень дурдая:

Бусалжа ябаа бурма наран
Бууха үедөө тэнгэриһээ
Хангил сахюур хабсагайн
Һаншаг мүргөөд дэлбэршоо.
Түймэр галайнь һүйтэй дүлэн—
Үдэшын толоной һүнэхэдэ,
Ашаа ехэтэй үүлэн хамбын
Үнэһэн дүрсэ үлэбэ лэ.

Тус шүлэг дотор миил арюунда ороһон наран тухай хэлэгдэнэ бэшэ гэжэ һонор уншагша ойлгохо байха. Гүнзэгыгөөр ухамайлжа, юун тухай хэлэгдэһыень тайлбарилха болоо һаа, хүрьһэтэ дэлхэйн эзэн—Хүн тухай, тэрэнэй галта, дуута ганса наһан тухай нарин гэгшын шэбшэлгэдэ абтахаар.

Ном доторхи «Найман мүртэй шүлэгүүд» гэһэн бүлэг баран шахуу удхаараа гүнзэгы, найруулгаараа уран хурса гэбэл буруу болохогүй гэжэ һанагдана. Арсашагүй үшөө нэгэ баримта болгон, «Үдэшэ» гэжэ шүлэг хараад үзэе:

Уула үндэр Уран-Дүшын унсэг
дээр
Уран дархан, ажалша гээшэнь
аргагүй—
Алтан наран өөрынгөө галые
Аажамханаар, амаран һуужа
залираагаад,
Дэлхэйн нюрууе дээгүүр, холуур
хүреэлжэ,
Дабахаар бэшээр дэнхыхэжэ
лүнхыһэн
Мүшэн табтай мараян соохор
хаалгадаа
Мүнгэн суургаа үглөө болотор
үлгөөл даа.

Һара Наран хоёр тухай ямар уран наар, удха түгэсөөр хэлэгдэнхэйб? Манай буряад залуу поэдүүдэй хэниинишье үдэшэ тухай имэ һайханаар хэлэжэ шадаагүй юм гэжэ эхэ хэлэлтэй бэшэ аал? Имэ уран, имэ гүн удхатай поэтическэ зураглал оройдоол найман мүр соо яб байса багташоо. Найман мүртэй шүлэгүүдээр Совет орон доторнай, мүн дэлхэй түби дээрэ мүнөө ганса дагестан арадай поэт Расул Гамзатов суурханхай. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай буряад поэдүүдэй имэ маягаар удха түгэлдэр уран шүлэгүүдые найруулжа эхилһэниинь һайшаалтай. Найман мүрөөр шүлэглэн хэлэхэ ёһо гансашье хадын бэшэ, мүн талыншье поэдүүдтэ зохисотой гэжэ һанагдана.

Тэдэнэй түрүүшын номуудые уншажа байхадаа, Булат Жанчипов үнэхөөрөөл эршэтэ шүлэгшэдэй эрмэлзэдэг нэгэл өөрынь «алтан пудаһатай» байһандаа илгарна гэжэ гэмдэглэмээр. Номынь ахирханаар шэмэглэгдэнхэй байбашье, шүлэг бүхэндөө нюуса ханхинуур хүбшэргээтэй. Зарим шүлэгүүдынь юрэнхы дээрээ зураглал шэнги шэнжэтэйшье һаа, нүгөөдүүл соонь зарим тэды заһабаринууд хэрэгтэйшье гэжэ һанахаар һаа, «Хээрын сэсэгүүд» бэеэ даалһан ном боложо шадаа. Тиимэһээ уян дууша нүхэрнай ганса номоороо галта поэзиин орёо харгыгаар газардашангүй, олон ондоо номуудые найруулха бэзэ гэжэ найдагдана.

Булат Жанчиповай бэшэһэн шүлэгүүд олон лаб даа. Гэбэшье энээхэн ном соогоо арюун һайхан сэдьхэлээ уудалан уудалан, арбан хургаа тооложо байһан мэтээр, тоб байса найруулагдаһан тодо һонор шүлэгүүдээ үргэн олон уншагшадтаа бэлэг болгон бариба юм байна. Энэнэйшье баһал залуу поэдэй харюусалгатай хүдэлдэгые гэршэлнэ.

Өөлэн хэлэдэг хүн хадань,
Өөнтэг аяг гаргангүй,
Өөхэн шулуу барингүй
Өөдөөл үшөө дабшыш гэжэ
Өөрын зүгһөө юрөөнэб.

Дашн ДАМБАЕВ.

Гунга ЧИМИТОВ

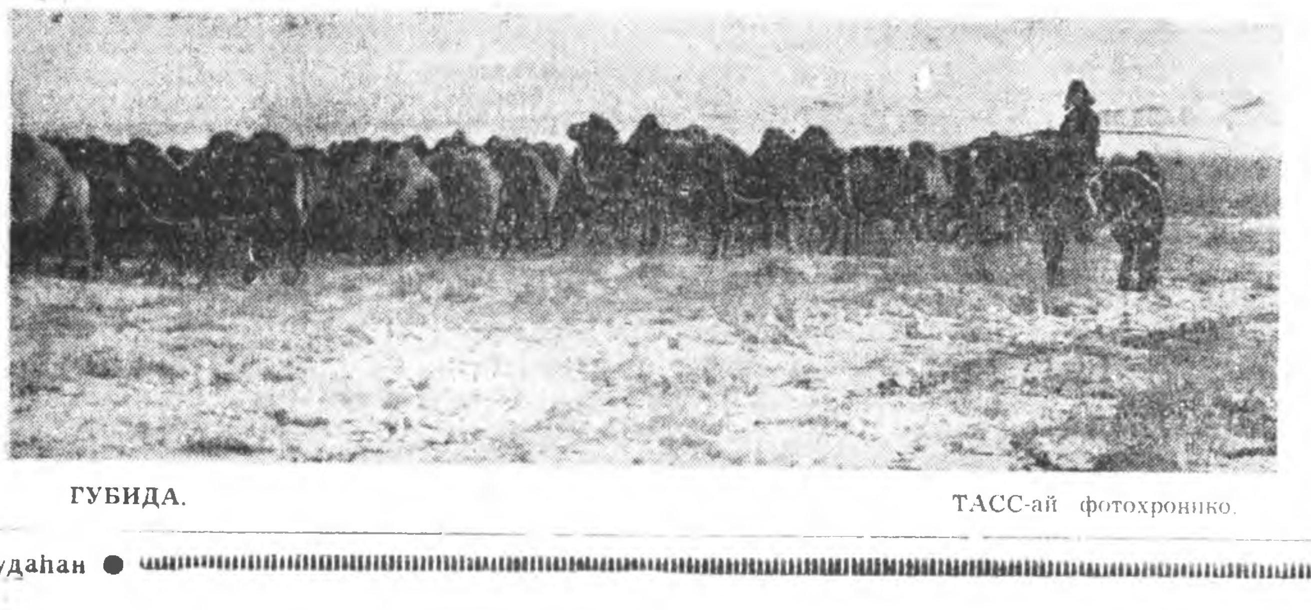
ДАРГЫН ГУЛГЭН

(Басни)

Энхэргэн урин зантай
Эндэхи нэгэ үбгэн
Эзэгүй гүлгэ оложо,
Эмхи зургаандаа асаржа,
Тэнсэлгүйгөөр хайрлаһандаа,
Тэжээхэ гэжэ бодобол даа.
Үбгэнтэй суг ажаллагшад
Үйлэ маани болобод:
— Гүрэнэй энэ гэрые
Гүлгэнэй байра болгобош.
— Ажалладаг газартамнай
Аягүй үнэр дүүргэбэш.
— Бузар тэрэ гүлгэеэ
Бушуу түргэн намналши.
— Үгы һаашни, өөрыешни
Үлдэхэ хүсэн манда бии!—
Гэжэ байжа аашалаад,
Гэмэрэн, муулан хараагаад,
Нэгэнь гүлгыень сохибо,
Нүгөөдэнь бүри гааража,
Үбгэнэй энгэртэ аһаба,
Үрзэгэнүүлэн баһаба.
Үнөөхи гүлгэ хайрлажа,
Үбгэжөөл зүрхөө үбдөөш һаа,
Газаа үргэн гаража,
Гансаарайнь орхихо болоо һэн.
Гэмэрүүлһэн үбгэнэй
Гэдэргээ бусаад байхада,
Эгээл тэрэ гүлгыень
Энхэргэнээр тэбэриһэн
Эмхи зургаанай дарга
Энеэбхилһээр оробо.
Ажалладаг газартаа
Ахир гүлгэ байлгааш гэн,
Аабагар жаахан үбгэниие
Алан эдин алдаһан
Зургаанайхид бултадаа
Зүрыса гүйлдэн ерэжэ,
Дандаа урин үгэнүүдээр
Даргын гүлгые магтаба:
— Ялалзаһан нюдэтэй.
Ямар хөөрхэн гүлгэн бэ!
— Үүлтэр һайтайл юм байна,
Үнэгэшэ нохой болохол ха.
— Эдеэлүүлжэ, хамтадаа
Эмхи зургаандаа тэжээе.

* *

Хүнүүдэй занда үлүү лэ
Хүндэгүй ахир жэшээ,
Билдагуушадые элирүүлэн,
Би энэ басни бэшээб.



ГУБИДА. ТАСС-ай фотохроника.

ПРАВДА БУРЯТИИ
МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Ильичэй жэшээгээр ажаллаха, һураха» гэһэн түрүү бэшэг. «Ажалай ленинскэ вахтада» гэһэн гаршаг доро информацинууд. КПСС-ай ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхын түлөө» гэһэн И. Гордиенкын статья. «Ажалаараа, хэрэгээрээ...» гэһэн В. Озеровой зураглал. «Хэлэл тушаа В. И. Ленинэй һургаалай хүгжэлтэ» гэһэн П. Кондрашовой статья.

Гурбадахи хуудаһанда: хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд. ТАСС-ай материал. Э. Сосновскаягай рецензи.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Субботний огонёк».

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

14 час 30 минутаһаа 20 час 30 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 15 час 35 минутаһаа «Гүрэһэн үдэрөөртнай» гэһэн дамжуулга. 16 час 35 минутаһаа «Киногой аяншалгада дуратайшуулай клуб» гэһэн дамжуулга. 17 час 35 минутаһаа «Москва үсэгэлдэр, мүнөөдэр, үглөөдэр» гэһэн дамжуулга. 18 час 05 минутаһаа «13 стул» гэһэн телевизионно театр. 20 час 30 минутаһаа спорт, «Сэлэнгэ-68» гэһэн дамжуулгаар Улаан-Үдын телестуди хүдэлмэреэ эхилхэ. 21 час 15 минутаһаа «Екатерина Воронина» гэһэн уран һайханай фильм.

Редактор
Ц. Н. ЦИБУДЕЕВ

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-51, приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-38, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР.

Н-03832. Зак. № 1169.